

Nepriklausomybės metais Lietuvoje prie Vytauto Didžiojo muziejaus Kaune laike iškilnių. V. Augustino nuotrauka

KAS DARYTI SU KINIJA?

PAGAL MAOCETUNGO KARINĖ TEORIJĄ KARAS VIETNAME PEREJO Į TREČIĄJĄ, GALUTINĘ STADIJĄ. — JAV TURI RYŽTIS GRIEBTIS ATITINKAMŲ ŽYGIŲ, KAD IŠVENGUS GALUTINIO PRALAIMĖJIMO. — TUO TARPU AMERIKOJE PASIGIRDO BALSŲ, KAD RAUDONĄJĄ KINIJĄ REIKIA ĮSILEISTI Į JUNGTINĖS TAUTAS. KURIOMIS PEKINO VALDOVAI YRA VISAI NESUINTERESUOTI.

Vytautas Meškauskas

Karui Vietname plečiantis -- Quiet Escalation" -- pradeda Time tokią eigą pavadino "The vis daugiau ir smarkiau ieškoti

ŠIANDIEN IR RYTOJ

CHURCHILLIO nebėra. Tačiau jis liks pavyzdžiu drąsumo ir pasiryžimo nuleisti rankų sunkioje valandoje. Žmonijai jis liks neužmirštas dėl savo ilgoj karjeroj tautai padarytų patarnavimų, bet dėl vieno istorinio momento.

Tai buvo 1940 m. gegužės 10 d. Vokietijos tankai baigė sugriauti Europą. Paryžiuje viešpatavo baimė, Romoje dvigubas žaidimas, Madride sąmokslas, Washingtone abejingumas, o Maskvoj pilnas pritarimas Hitlerio plėšimams. Išgelbėjimo visi laukė iš Londono.

Bet ten, vietoj Richardo Liutaširdžio, prabilo Hamletas -- Chamberlainas, kuris buvo pagarsėjęs nežinia kuo labiau -- lietasargiu ar Muenchenu. Jis pasakė: "Ši rytą Hitleris, neišpėjęs ir neatsiprašęs, papildė naują baisų nusikaltimą..." Tai buvo viskas. Pasaulis laukė protesto šauksmo, bet ne moralinės pamokos.

Tačiau tą dieną brendo stebuklas. Kažkas buvo stipresnis už Guderiano šarvuotas divizijas. Tai nedidelis, apypilnis su cigaru burnoje žmogus, apie kurį Hitleris nepagalvojo.

1940 m. gegužės 13 d. Winstonas Churchillis atsistojo Anglijos vyriausybės priešakyje. Chamberlainas, kuris prieš porą metų apvyllė tautą, duodamas lengvą taiką, pasitraukė. Parlamento nariai, tiesa, nemėgo Churchillio. Per eilę metų jis trukdė ramų gyvenimą, nuolat įspėdamas anglus dėl augančio pavojaus iš hitlerinės Vokietijos. Ir tą dieną, kai Europa fiziškai ir moraliai byrėjo, vokietėjų tankai jau riedėjo į Sedaną, Europą iš nevilties pažadino balsas, kuris liks neužmirštas, nors niekas tada nepastebėjo, kad Churchillis neištaria "s". Visi manė, kad jis bus toks pat politikas, kaip ir visi kiti, prašys kantrybės ir žadės taiką...

Bet išgirdo priešingai. -- Jūs manęs klausiate, -- sakė Churchillis Anglijos parlamente, -- kokla yra mano politika? Aš jums atsakau: kariauti jūroje, sausumoje ir ore visomis jėgomis, kurias Dievas mums davė! Tačiau Anglija buvo beveik beginklė. Tad kaip kariauti? Churchillis, kaip Dantonas, atsakė: "Krauju, darbu, prakaitu ir ašaromis".

Tie keturi žodžiai nusakė, koks bus II Pas. karas. Jie kaip rimbas sudavė besiruošiančiai parikupti Europai. Tie keturi žodžiai išgelbėjo Europos garbę.

(v2)

atsakymo į klausimą, ką daryti su Kinija. Šiaip ar taip: Vietnamo karo eiga priklauso nuo Raudonosios Kinijos ryžto ir pajėgumo. Tiesa, apie karo veiksmus Laoso teritorijoje, per kurią komunistai veržiasi į pietinį Vietnamą ir Cambodiją, Amerikos visuomenė sužinojo vos prieš porą savaitių, kada buvo numušti du amerikiečių naikintuvai, nors karo veiksmai iš amerikiečių pusės ten jau buvo nukelti vasarą. Tačiau tada JAV vyko priešrinkiminė kampanija, prezidentas lošė taikos kortą, -- ir už tat visuomenė neturėjo apie tai nieko žinoti. Goldwateris, kuris siūlė tą patį, kas dabar daroma, buvo vadinamas "trigger-happy".

Tačiau vien bombardavimas kai kurių kelių Laose dar problemos neišsprendžia. Reikia platesnių ir didesnių žygių, kad įtikinamus pasaulį, jog JAV nenori pasitraukti iš to pasaulio kampo. Svarbiausia, raudoniesiems kiniečiams turi būti įrodyta, jog jiems

neapsimoka bandyti pagrobti savo kaimynus. Lippmannas prieš kurį laiką siūlė tartis su kiniečiais dėl visos Azijos. Tai nuomonei su kai kuriais nukrypimais pritaria ir visa eilė JAV viešosios nuomonės formuotojų.

Oficialiai JAV pripažįsta tik Čiang-Kaišeko tautinę Kiniją, kuri turi nuolatinę vietą su veto teise Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. Vis daugiau girdisi pasiūlymų, kad tautinė Kinija būtų "sutraukta" į Taiwaną (Formozos) respubliką, o į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą būtų vietoje jos įsileista komunistinė Kinija. Tačiau ar toks pasiūlymas patenkintų raudonuosius Pekino valdovus, lieka neatsakytas klausimas. Visų pirma Jungtinės Tautos iš esmės yra organizacija nusistovėjusiai po II Pas. karo tvarkai palaikyti. Taip, kaip a.a. Tautų Sąjunga buvo Versalio taikos sutartimi nustatyta tvarkai palaikyti organizacija. Ir taip, kaip paskutiniojoje negalėjo tilpti nepatenkintos, dinamiškos Vokietijos ir Italijos valstybės, taip dabar Raudonoji Kinija nėra visai suinteresuota dalyvavimu Jungtinėse Tautose, nes tai tik varžys jos ekspansiją. Kad tai teisinga, rodo Indonezijos pasitraukimas iš Jungtinių Tautų.

Tokiu būdu Taiwaną (Formozos) degradavimas į naują milijonų valstybę, faktinai bus tik formali nuolaida komunistams, už kurią jie nenorės niekuo atsilpyginti. Kiekvienu atveju, tai nesustabdys Raudonosios Kinijos veržimosi į pietryčių Aziją. Užtat, logiškai galvojant, reikia sudaryti efektyvų barjerą toje pasaulio dalyje. Dabar, po visų Washingtono administracijos klaidų šioje pasaulio dalyje, sunku surasti kokį kitą būdą sulaikymui kiniečių invazijos, kaip patiems amerikiečiams dar daugiau įsivelti į tą karą. Ir karo veiksmus perkelti ne tik į Šiaurinį Vietnamą, bet, eventualiai, ir į pačią Kiniją. Ir ne tik nevaržyti Čiang-Kaišekui siųsti savo partizanus į Raudonosios Kinijos teritoriją, bet dar ji paskatinti. Tačiau tam reikalinga tokio ryžto iš administracijos pusės, kuriam ji negali laukti simpatizuojančios paramos iš platesnės visuomenės pusės, kuri buvo mulkinama taikos išlaikymo pažadais. Tik tada, kada JAV pasiryš parodyti savo dantis ir nagus, galima bus kalbėti apie kokį nors sprendimą prie taikos konferencijos stalo. Toi, kol Amerikoje viešpatuoja "po velnių su Vietnamu" nuotaikos, raudoniesiems kiniečiams nėra jokio reikalo dėl ko nors tartis.

Tuo tarpu, kiniečių akimis žiūrint, karas Vietname jau pasiekė trečiąją stadiją. Pagal Mao karinę teoriją, kuria vadovaujasi vyr. komunistų kariuomenės vadas pietryčių Azijoje, Šiaurės Vietnamo karo ministeris gen. Vo Nguyen Giap, revoliucinis karas dalintinas į tris stadijas:

1. Partizaninė veikla mažomis grupėmis, paskiri užpuolimai ir sabotazo aktai;
2. Nuvarginto priešo puolimas didesniais daliniais;
3. Miestų apsupimas -- jų atskirimas nuo užnugario ir susisiekimo su jais suvaržymas.

Vietname antroji fazė prasidėjo jau nuo praeitų metų spalio mėn. kada "partizanai" jau pradėjo veikti batalijonų formacijomis ir uniformuoti.

Dabar stengiamasi nuo likusio krašto atkirsti sostinę Saigoną, kurios gyventojai, išskyrus paskirus teroro veiksmus, karo veiksmų tiesiogiai neįjutė.

Gen. Giap jau paskelbė, kad karas Vietname pasibaigs šiais metais. Vieną sykį jo pranašavimas jau išsipildė, 1954 metais jis pareiškė, kad iki metų pabaigos bus nugalėti prancūzai. Už keletos mėnesių prancūzai Ženevos konferencijoje pripažino komunistų įsiviešpatavimą.

Velionis Sir Winston Churchill

PASAULIS GEDI CHURCHILLIO

James Reston, rašydamas apie sekmdienį, sausio 24 d., mirusį Winstoną Churchillį, pastebė, kad pasaulis tą žinią sutiko giliu liudėsiu, bet ne beviltingai, nes "Churchillis sugebėdavo ir nelaimę pakreipti savo naudai, išstiga metų eilę net politinius pralaimėjimus naudojo savo populiarumui dar labiau išskelti, lygiai kaip pasisekimų laikotarpį. Ir taip jis paliko parašytą istoriją, kaip amžiais nenykstantį jo dvasinės galybės dokumentą."

Winstonas Churchillis mirė sulaukęs 90 metų. Bet jo vardas, istorinė asmenybė peržengė tiek laiko, tiek jo krašto ribas.

3. Miestų apsupimas -- jų atskirimas nuo užnugario ir susisiekimo su jais suvaržymas.

Vietname antroji fazė prasidėjo jau nuo praeitų metų spalio mėn. kada "partizanai" jau pradėjo veikti batalijonų formacijomis ir uniformuoti.

Dabar stengiamasi nuo likusio krašto atkirsti sostinę Saigoną, kurios gyventojai, išskyrus paskirus teroro veiksmus, karo veiksmų tiesiogiai neįjutė.

Gen. Giap jau paskelbė, kad karas Vietname pasibaigs šiais metais. Vieną sykį jo pranašavimas jau išsipildė, 1954 metais jis pareiškė, kad iki metų pabaigos bus nugalėti prancūzai. Už keletos mėnesių prancūzai Ženevos konferencijoje pripažino komunistų įsiviešpatavimą.

Anot Restono, jis lieka simboliu triumfuojančios žmogaus dvasios, optimistiškas, jaunatviškas ir net linksmas, Dievui siekiant sukresti žmogiškąjį tvarinį.

Be abejoj, kad istorikai suras jo sprendimuose klaidų, nulemusių ir vienai ar kitai pakreipusių pasaulio įvykius. Bet tie įvykiai neužtemdys jo asmenybės, jo veržlios dvasios, išsilakančios ilgiau už politinius sprendimus.

Anglijos karalienė Elzbieta II pirmoji paskelbė gedulą mirusiam politikui ir valstybės vyrui, ne kartą išgelbėjusiam Angliją. "Visapusiškam genijui" skiriama paskutinė pagarba, priklausanti tik didžiausiems tos tautos herojams ir valstybininkams.

Kūnas bus pašarvotas Westminster Hall rūmuose, Šalia parlamento, kurio nariu Churchillis išbuvo 62 metus. Į laidotuves laukiama atvykstant daugelio valstybių prezidentų ir kitų dignitarių.

Pranešus apie Churchillio mirtį, Londonas tuoj paskendo ant pusiau stiebo nuleistų vėliavų jūroje. Radiofonai grojo Beethoveno penktąjį simfoniją.

Pagrindinė laidotuvių ceremonija įvyks šeštadienį, sausio 30 d. eisenoje dalyvaujant Anglijos karalienei ir kitų valstybių atstovams.

● PREZIDENTAS L. JOHNSONAS, šiuo metu besigydas liginėje, pareiškė labai norįs vykti į Londoną dalyvauti Winston Churchillio laidotuvėse.

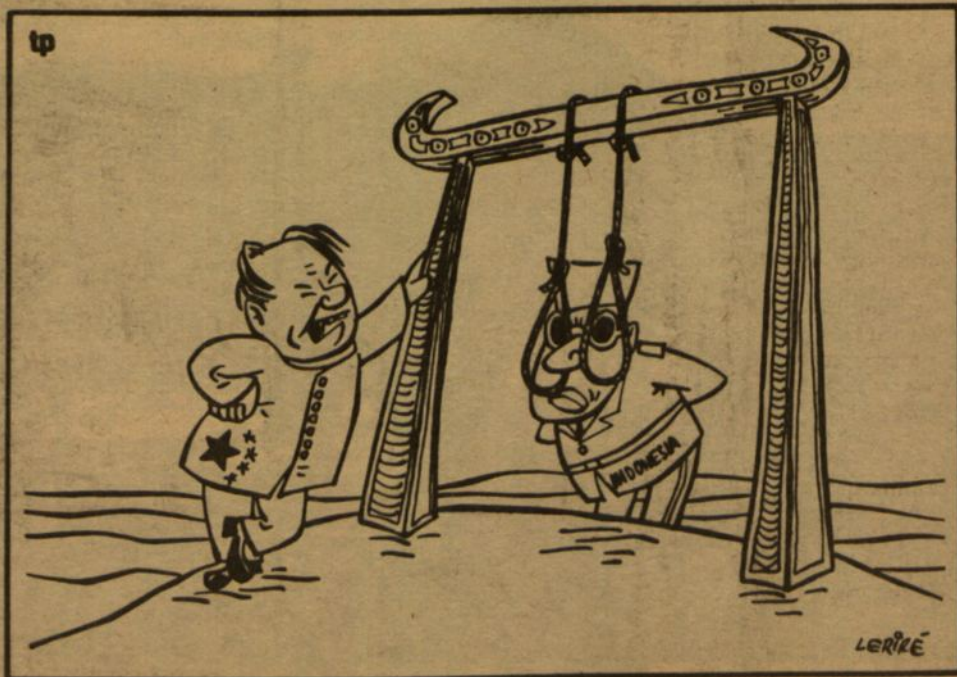
Atiduodant Amerikos garbės piliečiui Churchillui paskutinę pagarbą, prezidento specialiu įsakymu ant valstybinių įstaigų vėliavos nuleistos ant pusiau stiebo. Specialiame įsakyme sakoma, kad "ką jis sakė ir ką jis darė -- niekad nemirs".

● WINSTONAS CHURCHILLIS, II Pas. karo metu atlikęs daugelį kelionių vykstant įvairias konferencijas, buvo pasiruošęs geriau mirti, bet nepasiduoti į nacių belaisvę.

Sir James Bissett, buvęs Queen Mary laivo kapitonas, tvirtina, kad ne kartą jam yra tekę būti atsakingu už Churchillio saugumą kelionės metu. Tų kelionių metu Šalia Churchillio vis būdėjęs sargybinis užtaisytų revolvėrių su įsakymu šauti, jei matys, kad Churchillio suėmimas belaisviu neišvengiamas.

● MYER FELDMAN, prezidento patarėjas Izraelio ir Art. Ry-

(Nukelta | 2 psl.)

Mao Tse-tungo "rojaus" vartai...

Vokiečių lėktuvai apšaudė besitraukiančius sovietų kareivius.

RYTŲ FRONTE (4)

Raseinių vardas liko įrašytas II Pas. karo istorijon

Pietų fronte maršalas Rundstedt ofensyvą pradėjo birželio 22 d. kairiajame sparne su dviem divizionais, stovinčiom Karpatų šiaurėje. Kiek toliau į pietus II-toji armija ir rumunų jėgos pasiliko paruošties stovyje, kad apgauti rusus ir apsaugoti Rumunijos naftos šaltinius. Jie turėjo Juodosios jūros link pajudėti tik liepos 1 d.

Pirmąją karo dieną, nežinrint sunkumų, su kuriais susidūrė 72-ji divizija statydam tiltus pietų armijos fronte, viskas vyko gerai ir buvo lengvai prasilaučta pro sovietų pastatytas užvaras ir pajudėta pirmyn į rytus 14 km. Būdinga, kad rusų aliarms sistema pietuose veikė preciziškai ir čia staigmena, užpuolant priešakinis postus, nebuvo tokia didelė kaip centriniame fronte.

Šiauriniame fronte, Lietuvos pasienyje, artilerijos pasiruošimas buvo trumpas ir tik kai kuriose vietose. Pirmosios puolimo bangos puolė rusų pozicijas tuoj po 3 val. ryto.

Kaip ir buvo pramatyta, tankai rytmečio migloje išlindo iš miškų ir 30-toji divizija pirmąją ofensyvos dieną nesusidūrė su jokiomis upių klitimis, kurios sustabdytų žygiavimą pirmyn. Pasienyje beveik visai nebuvo sovietų kareivių, įsitvirtinimai buvo įrengti kiek toliau.

Išvertę pasienio sulpus, 6-tos kuopos vyrai pasilenkdami perėjo į sovietų pusę ir išsitiesę davė šuolį pirmyn. Jokio šuolio iš sovietų pusės. Du jų sargybiniai išgąsdinti pakėlė rankas.

Aukštumoje 71 ir 67 stovėjo sovietų žvalgybos bokštai. Ten sovietų pozicijos buvo stiprios. Žvalgai tai žinojo. Žinojo ir artilerija, pasislėpusi pasienio miškelyje. Staiga prabilo sovietų kulkosvaidis iš žvalgybos bokšto aukštumoje 71. Tai buvo pirmieji

šūviai, iššauti tarp Nemuno ir Dubysos. Atsaką susilaukė iš 47-tos artilerijos grupės, kurios baterijos buvo išstatytos prie Trappen-Waldheide kelio. Ir ten, kur nukrito sunkieji vokiečių sviediniai, žolė ilgai neužaugo. Dabar atėjo eilė patrankoms! Pasislėpę už plieninių pabaisų, Weisso sekijos vyrai pradėjo pulti aukštumą, išmušdami rusus iš pozicijų, nustebintus netikėtu puolimu. Daugelis jų net nebuvo kautynių poste ir gynybos linijoje. Tai buvo pionierių batalijonas, sudarytas iš mongolų, kuriuos čia atvežė fortifikacijų darbam. Bet visur, kur jie kovėsi, grupėje ar izoliuotai, laikėsi kietai dantis sukandę.

Vokiečių kareiviai suprato, kad su tokiais priešais ne juokai. Jie ne tik drąsus, bet gudrus kovoslauke, moka pasislėpti ir beveik visi puikūs šauliai. Užpulti pirmos volkečių bangos, sužeisti jie laukė, kol tankai pravažiuos ir vėl atnaujindavo kautynes. Arba kiti, pasislėpę laukdavo aukos, nušaudami automobilių vairuotojus, ryšininkus ar karininkus.

Šiaurėje prie Baltijos jūros 291-ta divizija, vadovaujama gen.

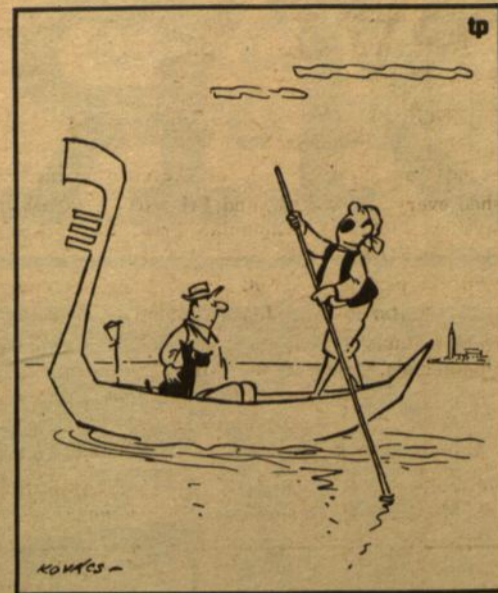
Herzog, nesutikusi didelio pasipriešinimo, vakare pasiekė Latviją. Generolo von Manstein šarvuotiems Lietuvoje nebuvo lengva veikti, tad į kovą pradėjo jis išstatė tik 8-tą šarvuotųjų diviziją ir pirmąją dieną padarė be sustojimo aštuoniasdešimt kilometrų šuolį, lengvai užimdamas per Dubysą pastatytą Ariogalos tiltą. Jei nebūtų šio tilto spėję paimti, veržimasis pirmyn būtų sulėtintas ir sovietai būtų turėję laiko susigrupuoti. Gi reikėjo skubėti paimti Daugpilį, kuris sudarė didelę svarbą operacijoje.

Gen. von Manstein žinojo, kad karą su Rusija galima laimėti tik pirmomis savaitėmis, ją sukskaldant. Jis prisiminė, ką sakė Clausewitz: negalima užkariauti šio milžiniško krašto. Viena ką galima, tai staigiomis operacijomis suduoti stiprius smūgius ir sunaikinti jo politinius ir karinius centrus, nuversti režimą, kad dingtų bet kokia vyriausybė ir tokiu būdu suparalizuoti karinį pajėgumą. Tai reikia daryti greitai, arba karas bus pralaimėtas dar prieš vasaros pabaigą.

Kad nepralaimėjus laiko atei-

nančiose aštuoniuose savaitėse, reikėjo, kad Leningradas kristų, kad Maskva pasiduotų, reikėjo Pabaltijo kraštuose ir Gudijoje sovietų armiją sudaužyti ir sužerti kaip kastuvu į belaisvių stovyklas. Tad reikėjo, kad šarvuotieji nepetraukiamai riedėtų pirmyn, tegalvojant kaip suduoti mirtiną smūgį Rusijos gyvybiniams centrams. Bet kad pasiekti Leningradą, pradžioj reikėjo persikelti per Dauguvą. O jei norima persikelti per šią upę be didelių nuostolių, reikia užimti Daugpilio ir Jekabpilio tiltus nesusprogdintus. O tie tiltai yra per 350 km nuo sienos. Tai nemaža problema.

7 val. vak. Mansteino štabas per radiją gavo pranešimą, kad Ariogalos tiltas užimtas. Manstein su palengvėjusia širdimi šaukė: "Pirmyn!" Ir tankai pajudėjo. Kareiviai veržėsi per dulkių debesis. Ar Mansteinui pasiseks užklupti Daugpilį ir paimti tiltus?

Viengungio atostogos Venecijoje...

mūsų gynybos linijas. Mūsų tankų pulkas apsisuko ir pradėjo riedėti su priešais, mūsų tankai šalimai su sovietais. Čia iš trumpos distancijos buvo panaudoti specialūs sviediniai prieš sovietų tankus ir pavyko juos sulaukyti, paskui kontrapuolimas atstūmė juos ir buvo atstatytos gynybos linijos prie Vosiliškio.

Smarkūs mūšiai vyko prie Dubysos tarp 41-mo vokiečių šarvuoto korpuso ir sovietų 3-čio šarvuoto korpuso, kuriam vadovavo gen. Fedoras Kuznecov, į mūšį metęs 400 sunkiųjų tankų.

Sovietų sunkieji tankai turėjo 80 mm šarvą, o kai kuriose vietose jis buvo sustiprintas iki 120 mm. Jie turėjo 7,62 ar 15,5 cm patranką ir keturius kulkosvaidžius. Jų greitis siekė iki 30 km į valandą. Dėl savo šarvo jie buvo snukiai numušami. Ant vieno paimto KV 2 rado 70 šūvių žymių, ir joks nepramušė šarvo. Kadangi prieštankiniai pabūklai buvo bejėgiai, reikėjo juos sulaukyti vietoje, sužalojant vikšrus ir vėliau sudaužant su artilerijos pagalba arba su granata, rizikuojant kario gyvybe.

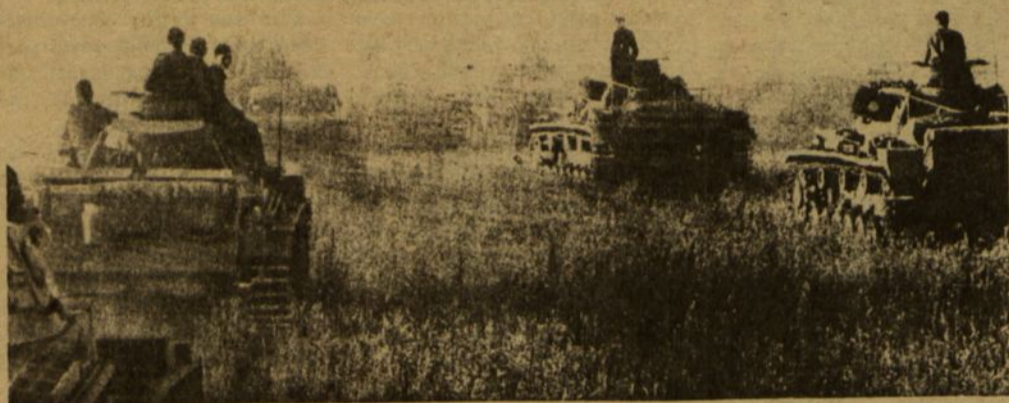
Mūšiai buvo nulemti birželio 26

d, pirmose valandose. Sovietai pradėjo puolimą. Volkečių artilerija atvirai apšaudė ir volkečių tankai pradėjo kontrapuolimą. 8 val. 38 m. I-as šarvuotasis pulkas pagaliau galėjo ištiesiti ranką 6-tai divizijai. Sovietų 3-čias šarvuotųjų korpusas buvo sudaužytas. Dvi volkečių divizijos sudaužė sovietų šarvuotuosius Pabaltijyje. 200 sovietų tankų buvo sunaikinti, 29 tankai palikti degančiuose lauke ir 41-as volkečių šarvuotųjų korpusas dabar turėjo atvirą kelią į Jekabpilį/Latvijoje.

(Bus daugiau)

Taip atrodo žmogus, kuris neskaityt lietuviško laikraščio!

Žinios iš visur...

(Atkelta iš 1 psl.)

tų reikalams, atsistatydindamas iš savo pareigų pareiškė, kad jis buvęs "užblokuotas" darant sprendimus ryšium su padaugėjusiais nedraugiškumo aktais Egipte. Buvę galvojama suspenduoti parama Egiptui po to, kai ten demonstrantų buvo užpulta ir sudeginta JAV įrengta biblioteka. Ir JAV ambasadorius L. Battle sutelęs imtis griežtų priemonių, ypač po Nasserio pareiškimo, kad amerikiečiai galį "eiti į jūrą atsigerti". Bet reikalui atsidūrus į Baltųjų Rūmų patarėjo Bundy rankas tos griežtos akcijos buvę atsisakyta, pristatę tik sąskaitą už padarytus nuostolius.

Patarėjo Izraelio reikalams postas Baltuosiuose Rūmuose veikia jau kelis dešimtmečius. Jis buvo įsteigtas ryšium su žydų bendruomenės įtaka balsavimų metu, o tiesioginės to patarėjo pareigos yra informuoti žydų bendruomenę apie administracijos nutarimus ir administraciją informuoti apie žydų nusistatymą. Įvairiais jų bendruomenės ir politinių liečiančiais klausimais.

Viršuje: Vokiečių tankai rytmečio migloje pasiruošę pulti sovietų pozicijas. Apačioje: pionieriai stato per Bugo upę laikiną tiltą.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St. Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujama prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėliuj.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

STATISTIKOS VIENETAI IR VISUOMENĖ

Jei negalvoji apie ateitį, tu jos ir neturėsi.
John Galsworthy

Šio krašto pragyvenimo lygiui pasiekus didžiulias aukštumas, materialinei gerovei (sivirtinui ne tik namų ir garažų pastogėse, bet ir žmonių sąmonėje, yra pavojaus, kad kitos vertybės gali apsamantoti ir atrofuoti.

Svarbus ir žmonių gerbūvis. Bet niekas dar nepradėjo ir neišdrįso žmogaus vertę matuoti vien tik pagal jo banko knygutės balansą. Pareigos konceptas, bendruomeninės atsakomybės jausmas, dvasinės vertybės, tai, tarp daugelio kitų, saugotinos, keltinos ir svarstytinos gėrybės, be kurių tautos ir valstybės neatsiektų materialinės gerovės, kuria daugelis naudojami kaip savaime suprantama ir nenykstanti Dievo dovana.

Sakoma, kad individas pasidaro nykštuku, spaudžiamas jį supančios aplinkos. Taip galvodamas jis tokiu ir pasidaro. Čia ir yra pagrindinis iššūkis, skatinąs žmogų susimąstyti, ar jis nori likti ir gyventi kaip vienetas tam tikroje, pagal jo pajamas skaičiuojamoje, statistinėje grupėje, ar siekia savo vertę matuoti kitais masteliais. Yra, žinoma, žmonių, kurie mano tikslą atsiekti patekus į norimą statistinę grupę. Jie ir lieka vienetais tarp milijonų. Yra žmonių, kurie jaučia, supranta ir vertina savo gyvenimą ne vien tik asmenišką gerbūvio lygiu, bet savo įnašu tų tikslų įgyvendinimui, kurie atsiekami tik bendromis pastangomis. Čia jau reikalinga ne vien tik čekių knygutė, bet ir visuomeniškumo pojūtis.

Gyvenimo aplinkos (taka žymi ir lietuvių visuomeniniame gyvenime. Iš to gyvenimo iškrinta ne vien tie, kurie dėl įvairių priežasčių (senatvė, ligos bei kitokie negalavimai, neišvengiami ir gerbūvio krašte...) nebepajėgia nario mokesčio susimokėti savoms organizacijoms, užsiprenumeruoti laikraščius ar knygas (sigyti, išleisti tam tikras sumas parengimuose ar aukoti įvairių rinkliavų progomis. Iškrinta ir tie, kurie galvoja, kad lietuviškieji reikalai siekia tik į tuos, kurie nesugebėjo įsijungti į šio krašto gyvenimą ir yra savo "old country" tradicijų ir papilkinio vergai. Tai papirpiniai reikalai, tebeplūduriojanti seniųjų ir praeities atsiminimų svajose. I "plačiuosius vandenius" išplaukę, jie tikisi pasijusią laisvesni, nevaržomi, nespandžioti visokių reikalavimų, pamokslavimų, žeminančių jų statusą mažumos kompleksu ir svetimšalio antspaudu.

Nėra abejonės, kad šio krašto materialinėje ir dvasinėje aplinkoje augusiam ir subrendusiam žmogui teikiama ir priežastys nusivylimui lietuvių visuomeninė veikla. Daug kur, sutikime, yra atsilikimo, sekimo, provinciališkumo ir nenuseklumo. Daug kur gerli norai supiluška siaurų ambicijų, nesugebėjimo ir diletantizmo rankose.

Štai ir atsidiuriame užburtame rate, kuris sukasi ant gerų norų ašies, bet sukasi vietoje, jaučiant baimę, kad pirmyn pavažiavus, pateks į platesnį kelią ir nebeatlaikys gyvenimo aplinkos diktuojamo greičio.

Lietuviškumas visoje savo plačioje apimtyje yra mūsų gyvenimo tikslas. Ne vietoje sustojęs ir sekimoje (strigęs lietuviškumas, bet kuris trumpu laiku nepriklausomoje Lietuvoje sugebėjo atsiekti nepaprastų laimėjimų visose gyvenimo srityse. O visa tai buvo atsiekta ir laimėta nesibijant pažvelgti plačiau į pasaulį, kad neatstulikus nuo jo pažangos.

Ir mūsų išieivijos visuomenė negali tenkintis pastangomis, kurios ribojasi užsikonservavimu ir tūpėjimu vietoje. Čerpės ir saulės blizganti skarda keitė šiaudinės pastogės, kad ir mielą, bet apsamanojusį vaizdą. Vertėtų pasižvalgyti, ar mūsų visuomeninio gyvenimo stogo čerpės nepradėjo samantoti.

Kad "ateities Lietuva atgautų savo sienas su Klaipėdos ir Vilniaus kraštais, įskaitant ir Karaliaučius".

Idomu nuo kada Karaliaučius yra Klaipėdos krašte. Bent man, Lietuvoje lankant gimnaziją, buvo aiškina, kad tai miestas Rytprūsioje.

Teko patirti, kad žurn. Algirdas Gustaitis išleisias naują Lie-

NAUJI PLOTAI KARINGIEMS ŽURNALISTAMS

Neseniai vienas iš Draugo vedamųjų buvo užbaigtas viltimi,

J. PAUKŠTIENĖ

Kauno vizija (aliejus)

AR DAR REIKIA TARTIS DĖL LIETUVOS LAISVINIMO TIKSLŲ?!

Jis tėra vienintelis - Lietuvai reikalaujame LAISVĖS

Pastaruoju metu iš lietuviškos išieivijos laisvės kovos fronto ateina, palyginti, visai neblogos naujienos. Mums tai nepaprasta... Štai, sausio 8 ir 9 dienomis, nei nelaukiami šiltesnių orų, mūsų veiksniai susirinko didelin pasitarimą: prie vieno stalo susėdo ALT, VLIK, Bendruomenės, Tautos Fondo ir Diplomatines Tarnybos atstovai. Nors spaudai patiekta komunikatas nepasižymi konkrečiais planais, šį kartą iš jo neišsikiša nesutarimo dygliai. Mums, jautiausiai belaukiantiems veiksmų bendros kalbos ir, svarbiausia, bendro darbo, dar kartą nušvinta vilties spindulėlis. Būtų gražu pamatyti jį išvirstant į žibintą.

Kaip ten bebūtų suviršūnėmis, tačiau atskirose vietovėse, kolonijose, apylinkėse, kur lietuviai dažnai ant pirštų suskaitomi, tos vienybės bendram darbui reikalingumas yra ryškiausias. Todėl čia, iš apačios, tą vienybę ir turime puoselėti, kur ji yra, bei ugdyti, kur jos stokoja, net jeigu ten, viršūnėse, dėl jos ir nesugebėtų sutarti. Sausio 16-sios ir Birželio 15-sios padiktuoti uždaviniai mums suteiks gerą progą tai pademonstruoti. Kai kurie skaito, jog mūsų vyriausios veiksniai suskato vienybės ieškoti tik tada, kai eininiai išieivijos piliečiai bei antraeilės organizaci-

tuvos žemėlapį kuris apimsias 8 milijonus žmonių ir bus rodomas ne Hollywood'e ar Disneylande, o visame pasaulyje.

Kadangi šitai naujas žemes užkariauti nėra sunku, tai nereikėtų sustoti ties Karaliaučiumi. Neblogai būtų įskaityti ir Dancigą (mūsų jūrų skautams), Frankfurtą prie Oderio pasidalinant su lenkais bent per pusę.

Tuo pačiu laiku įgytume daugias simpatijų Vokietijoje, kurios teritoriniai reikalavimai, mūsų veiksniai taip moko, sutampą su mūsų viltimis.

Tadas Mickus
Los Angeles

jos savo veikla ir žodžiu davė vadovams suprasti: "Susitarkykite, arba liksite pagriovy besikiš viršiją" ... Kaip tikrumoje bebūtų, veiksmų bendra kalba yra labai sveikas ir viltingas reiškinys. Gi kai pamatysime jų bendrą darbą, tai ir džiungauti bus galima.

Iš minėtojo pasitarimų komunikato prasikiša vienas įdomus galvosūkis ir vienas nesmagus prisipažinimas. Ir viskas viename sakinyje. Štai jis: "Šių metų pavasarį sutarta sušaukti... konferenciją, kuri sutartų ir paskelbtų Lietuvos laisvinimo tikslą ir uždavinų deklaraciją okupacijos 25 metų sukakties progandai neutralizuoti". Kuriam iš veiksmų dar reikia, kad kas nors "sutartų ir paskelbtų Lietuvos laisvinimo tikslą"? Mums ligi šiol atrodo, jog laisvinimo tikslas yra Lietuvos laisvė. Nejaugi, po 25 metų okupacijos, mūsų veiksmams, vietoje dirbti laisvinimo darbą, dar reikia konferencijų Lietuvos laisvinimo tikslui aptarti. Bet tai, gal būt, yra tik nereikalingas nesusiartinimas.

Tačiau kiek nemačiau nuskaamba pripažinimas fakto, jog mūsų veiksniai, kaip ir Vakarų Pasaulio Vadovai, nenori, nemo-ka ar bijosi iniciatyvos prieš sovietinėje - antikomunistinėje propagandoje. Reiškia -- tik atsakyti į Sovietų propagandą, tik į ją reaguoti bando. Todėl ir konferenciją šaukti nori "okupacijos 25 metų sukakties progandai neutralizuoti". Mat sovietai, padrasinti mūsų 25 metų tyliųjimo, jau bando pasauliui rodyti, jog jie Lietuvą nuo lietuvių išvadavo... Gi mes, vietoj per 25 metus visu balsu kaltinę už pavergimą, kolonializmą ir kraujo praliejimą, kukliai bandysime dabar į jų propagandą reaguoti, ją "neutralizuoti".

Taigi, pagal komunikatą, mūsų veiksniai nė negalvoja apie iniciatyvą, apie mūsų propagandą -- tik apie sovietų propagandos "neutralizavimą".

Tačiau ir dėl to nereikėtų sielotis: jeigu lietuviškos visuomenės viešojo nuomonė ir paskirų grupių bei asmenų iniciatyva priverstė veiksmus susėti prie vie-

no stalo, privers imtis ir iniciatyvos. Gi mes visi neturime pamiršti, kad veiksmų susitarimas mus nuo pareigos neatpalaiduoja, sutariančių veiksmų darbo pasė-

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS

- ALEKSANDRYNAS, V. Biržiška 7,50
- DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, J. Balčikonis .. 12,00
- LITHUANIAN FOLK TALES, St. Zobarskas 4,50
- SENASIS VILNIUS, A. Šapoka 5,00
- ARTE LITUANO, St. Goštautas 4,00
- DUKTĖ, Alė Rūta 2,40
- GYVULIŲ ŪKIS, G. Orwell 1,00
- ELDORADO, Juozas Švaistas 1,80
- NEORNAMENTOUCOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTOJAI (poezija), Algimantas Mackus 3,00
- VYTAUTAS THE GREAT GRAND DUKE OF LITHUANIA, B. Končius 4,00
- Minkštais viršeliais 3,00
- LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS II t., M. Biržiška 3,00
- LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW, B. Armonas 3,95
- 9 DRAMOS VEIKALAI, Vyt. Alantas 5,00
- HAMLETAS, W. Shakespeare (vertė Nyka-Nilūnas) 5,00
- TĖVŲ ŠALIS, S. Jonynienė 3,50
- ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, V. Baravykas 4,00
- RAŠTAI II d. Vincas Krėvė 5,00
- TAUTOS PRAEITIS 5,00
- LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAI ŽODYNAS, V. Peteraitis 7,00
- LITHUANIAN QUARTET 4,95
- VILNIUS LIETUVOS GYVENIME, Dr. A. Šapoka 1,50
- METŲ VINGIAI (poezija), Alf. Tyruolis 3,00
- RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI, J. Girdžius-Klausutis 3,00
- PO RAGANOS KIRVIU, Jurgis Jankus 1,50
- GYVENIMO VINGIAIS, Dr. P. Kalvaitytė-Karvelienė 3,50
- VYRAI KLJSTKELIUCOS, Dr. J. Prunskis 3,00
- ŽVAIGŽDE VIRŠUM GIRIOS, Alė Rūta 4,00
- PLAUK, MANO LAVELI (poezija) Petras Sagatas 2,00
- PURIENOS PO VANDENIU, Pulgis Andriusis 2,00
- Minkštais viršeliais 1,50
- LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE, L. Dambriūnas 50
- SAULĖS GRĮŽIMAS, A. Baronas 2,00
- Minkštais viršeliais 1,50
- KALVOS IR LANKOS, Alb. Baranauškas 2,00
- TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, K. Bielinis 2,50
- BLAŠKOMOS LIEPSNOS I ir II tomai, F. Neveravičius po 2,00
- DU MEDINIAI IR TRYŠ GELEŽINIAI KRYŽIAI, A. Šukys 3,00
- VYNUOGĖS IR KARTUSAI (poezija) J. Švabaitė 2,00
- DAILININKAS RAUBA, Vincas Ramonas 3,50
- MOKSLAS IR RELIGIJA, Dr. J. Prunskis 2,00
- DERLIAUS VAINIKAS (poezija), Juozas Mikuckis 4,00
- Minkštais viršeliais 3,00
- PETRAS ŠIRVOKAS, Juozas Švaistas 2,75
- MOTULĖ PAVILIOJO, Lazdynų Pelėda 60
- VARPAI SKAMBA, St. Būdavas 2,50
- MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE, V. Kudirka 2,00
- NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, A. Sabaliauskas 2,00
- ŽMOGAUS GENEZĖ, Vyt. Kavolis 1,00
- DOLERIS IŠ PITSBURGO, Stepas Zobarskas 80
- VIDUDIENIO SODAI (poezija), Bernardas Brazdžionis 4,00
- UŽBURI KELIAI, A. Giedrius 3,00
- ŽALIOJOJ LANKELĖJ, Kostas Ostrauskas 3,00
- KELIAS Į KAIRĖ, Alė Rūta 3,00
- IŠ PASKENDUSIO PAŠAULIO, Bronys Raila 5,00
- TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ, Nadas Rastenis 5,00
- HOUSE UPON THE SAND, Jurgis Gliuda 3,95
- GYVENIMAS YRA DAILUS, Vytautas Volertas 2,50
- POPULAR LITHUANIAN RECIPES, Josephine J. Dauzvardis 2,00
- ANGELAI IR NUODEMĖS (novelės), R. Spalis 2,00
- Minkštais viršeliais 1,50
- VLADAS NAGIUS - NAGEVIČIUS, Dr. B. Matulionis 6,00
- LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ, Leonardas Dambriūnas 2,50
- RESPUBLIKA, Stasys Laucius 1,50
- NAMAI ANT SMĖLIO, Jurgis Gliuda 2,00
- VISGAILIS, Jonas Vėgėlis 3,00

Užsisakant knygas, čekį ar money order siųsti šiuo adresu: Dirva. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

VIŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- 1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC 5th 4.59
- 2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey 5th 3.98
- 3. CANADA DRY VODKA 5th 2.98
- 4. Imp. French NAPOLEON Brandy 5th 3.35
- 5. COINTREAU Liqueur 5th 4.75
- 6. CHIANTI Imported Wine 5th .98
- 7. Zeller SCHWARZE KATZE 5th 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KĄ GALVOJA PAVERGOTOS LIETUVOS GYVENTOJAI

Ką Lietuvoje žmonės galvoja apie mus, pasitraukčius nuo komunistinio režimo? Ar mato jie mūsų būsimus išvadotojus? Ar jie dar laiko mus lietuviais? Šitie ir panašūs klausimai yra svarbūs ne tik dabarčiai, bet ir ateičiai.

romis ir pan. Kad partija taitvintina, savaime suprantama, nes ji kitokių šūkių nepažįsta. Bet ar taip galvoje ir paprastas žmogus? Kaip kiekvienas atskirai galvoja, neįmanoma pasakyti, bet bendrai imant, reikia skirti visumą į dvi dalis: į senąją ir jaunąją kartą. Senoji karta, dar Nepriklausomybės laikais brendusi partizanų kovas pergyvenusi, nelaiko užsienio lietuvių nei išdavikais nei išgamomis, nei pardsidavėliais. Jie gerai žino, kad jie mylėjo ir mylės savo Tėvyne Lietuvą ir yra visada pasiruošę jos naudai dirbti. Jie gerai žino jų pasitraukimo priežastis ir patys matė, kas atsitiko pasilikusiems. Jie pergyveno tas baisias naktis, kada tikstančiai geriausių lietuvių uždarytuose galvijų vagonuose buvo išvežti į Sibirą. Jų nepamana tu įvykių užtušavimas ar kitokių atspalvių sugalvojimas.

Dalis jų susirašinėja su giminėmis, draugais ir buvusiais kaimynais, gyvenančiais laisvajame pasaulyje ir bando nors šiuos ryšius palaikyti. Bet ir jie yra laisvojo pasaulio apvilti, kad jis juos paliko komunistinio valdžioje, kad jis nė nebando, bent iš jų pusės žiūrėti, jiems padėti. Jie jaučiasi apleisti laisvojo pasaulio ir jam niekad neatleis, kad jis Lietuvą pardavė, ir tai mesturime suprasti.

Bet šių kalčių jie neprimeta išeiviams, nes ir jie, bent protingiau galvojančiai, supranta mūsų padėtį didžiųjų valstybių politikoje. Kas juos apvilia, tai taip dažnas pasigyrimo tonas laisvoje. Smulkiai surašant, kaip puikiai mes čia materialiniai (siktore, sukelia pavydą, sėja nepasitenkinimo sėklą. Rašykime daugiau asmeniškai, bandykime suprasti jų vargus, juos paguosti, patiprinti ir parodyti, kad jie nėra mūsų užmiršti. Neleiskime telktis pavydo ir pažeminimo jausmams. Geriau paremkime juos karts nuo karto sustintais. Tą jie moks geriau įvertinti, nei pagyrūniškais laiškus.

Bligia su jaunąja karta, kuri jau nešiojasi komunistiško auklėjimo ir propagandos vaisius. Ne turint tampresnių ryšių su laisvojo pasauliu, komunistų valdžiai buvo nesunku įskiepyti neapykantą Vakarams, kartoiant, kad tai tik kapitalistų, revanšistų ir išnaudotojų lizdas, ir vienintėlis teisinga tvarka esanti komunistinė "demokratija". Žinoma, jie netiki akiai, bet visgi susidaro klaidingą vaizdą apie laisvąjį pasaulį. Kas svarbiausia, jie

nelaukia nieko iš laisvojo pasaulio, o jei kas mano, kad jei jie tvistą šoka ir Vakarų madas seka, tai jau ir vakarietiški galvoja, labai klaida. Jie pastebi komunistinio klaidas, kritikuoja jas daugiau nei seniau, bet jie laukia reformų iš vidaus, o ne iš lauko, ir geresnį gyvenimą susikurti nori jie patys. Komunistas jiems nėra šmėkla, jie jau apsi-pratę, kitokios tvarkos nematę.

Nenuostabu, kad veikliausi komunistinio gretose yra jaunuoliai, kad partijos sekretorių dalis yra dar jauni komunistai. Kita dalis, ypač kritiškesnė, visai nesikiša į politiką, plaukia su srove ir bando sukurti sau geresnį gyvenimą. Toks jų galvojimas glūdi laisvo gyvenimo nepažinime. Ir nežinia, ar jie, kartą susipažinę su laisvojo pasaulio ir jo idėjomis, neatmestų komunistinio. Bet kada toks susipažinimas įvyks, jei šie du frontai dar vis yra neperžengiami? Bet vieną reikia Lietuvos jaunimui pripažinti: jis myli Lietuvą, laiko ją Tėvyne, o ne plačiąją Rusiją. Iš viso, net ir jaunimas nemėgsta rusų, kur tik įstengia kiršina juos ir stengiasi savųjų tarpe laikyti. Niekas nepadedą: nei naujokų išblaškymas po visą Rusiją, nei bandymas mokytą jaunimą patraukti persikelti į Rusiją. Antipatija rusams pasiliekia ir atrodo, kad jaunimas sva-joja siekti to paties tikslo kaip satelinėse valstybėse, būtent, daugiau tautinio savarankumo ar bent daugiau laisvės savuose reikaluose.

Yra jaunuolių ir Lietuvoje, kurie komunistą visiškai atmeta, bet jie yra rusų spaudžiami. Laikas dirba jų nenaudai. Ne visi tėvai yra lietuviai. Daugelis tėvų nediršta vaikams ką nors prieš komunistą pasakyti, daugelis jaunuolių geriau pasitiki partija, o ne tėvais. Gi nuo laisvojo pasaulio skiria trys geležinės uždangos: siena iš Vakarų Vokietijos į Rytų Vokietiją, siena iš R. Vokietijos į Lenkiją, o iš čia siena į Lietuvą.

Sunkiau stebėti bejėgiškume, nei už tikslą kovoti. Mūsų tikslas yra laisva ir nepriklausoma Lietuva, bet kada šis tikslas bus atsiektas, niekas negali pasakyti. Tai, labai gaila, bet tai nereiškia, kad mes turime sudėję rankas stebuklų laukti. Tik atkakliems ir nesusilstantiems padedama; nustojusieji vilties tene-laukia iš svetimų jos įgyvendinimo.

Artūras Hermanas
Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos 8 klasės mokinys.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRASAI ***

IŠVAIZDOS IR CHARAKTERIO paskaitos bruožuose (Dirvos 6 nr.) mums buvo perduotas nusistebėjimas, kodėl Encyclopedia Britannica fiziognomiką vadina tik pseudo-mokslu. Lietuvių enciklopedija, esą, tą dalyką rimčiau traktuojanti, nes sakanti kad: "Fiziognomika -- mokslas apie žmogaus kūno bei atskirų jo dalių formas, pagal kurias sprendžiama apie žmogaus dvasios savybes ir būdą".

Labai patriotiškas mūsų enciklopedijos pagyrimas, tik gaila, kad nenusisekė. Nes, jei mūsų enciklopedija tikrai būtų apie fiziognomiką taip ir parašiusi, kaip cituojama, tai būtų suabejoti kaip tik jos, o ne Britanikos rimtumu. Betgi mūsų enciklopedijoje tuo klausimu rašoma ne taip. Visiškai nėra pasakyta, kad fiziognomika yra mokslas. Rašo, kad tai yra "menas spręsti", arba "moky-mas". Vadinasi, ir mūsų enciklopedija, kaip ir Britanika, nevadina fiziognomikos mokslu, tikrąja to žodžio prasme. Kitaip sakant, abiejose enciklopedijose fiziognomika traktuojama lygiai rimtai, rimčiau, negu paskaitos bruožuose, ir ji skiriama maždaug į tokių pačių "mokslų" rūšį, kaip pavyzdžiui, chiromantija (charakterio ir net ateities spėjimai iš delno linijų), arba astrologija su horoskopais.

Kad fiziognomika tėra pseudo mokslas, pagaliam, liudija ir paskaitos bruožai kone kiekvienoje pastraipoje. Sakysim, kad ir tariamoji Aristotelio taisyklė, anot kurios "Kadangi karališkas, drąsus liūtas turi tankų, kietą kailį, plačią nosį, didelę burną, tai ir žmogus, turįs tankius, šiurkščius plaukus, plačią nosį, didelę burną taip pat pasižymi drąsa ir kitomis karališkėmis ypatybėmis". Pagal tokią "mokslišką" taisyklę, reiktų spręsti, kad beveik visi negrai pasižymi drąsa ir kitomis karališkėmis ypatybėmis... Bet, turint prieš akis net iš mūsiškės enciklopedijos kreivą citatą, kaip pasitikėti Aristotelio taisyklei atpasakojimu? Antra vertus, ne viskas mokslas ir tai, ką Aristotelis yra sakęs. Jis gi, pavyzdžiui, manė, jog žemė yra visatos centras ir viskas apie ją sukasi...

Menkas mokslas ir krautuvinių tariamas sugebėjimas "iš pirmo žvilgsnio" nuspręsti, kas toks esąs jo pirklėjas. Ką tik paskaitęs paskaitos bruožuose apie tokius krautuvinių mokslinius gabumus, susidūriau su gyvu "specialistu". "You are doctor!", sako, nesitverdama pasigėrėjimu savim, krautuvininkas, aiškiai įsitikinęs, jog nesuklydo. Kodėl taip manai, klausiu. Pasirodo, daktarus atspėjęs labai lengvai: ne iš žvaizdos, o anot jo, iš specifinio nuo jų dvelkiančio antiseptikų kvapo... (Tikrai moksliškiau, už fiziognomiką!) "Never mind", sakau, Aš ką tik išsiploviau gerklę listerinu... Aaaa! Ir nepagalvojau, sako, kad ir čia galima suklysti.

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

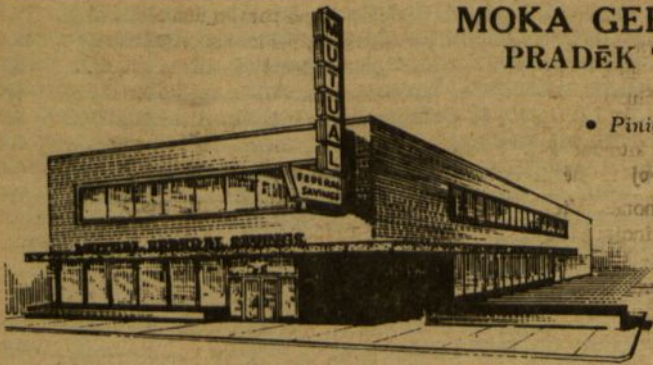
KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

UŽPREMERUOKITE DIRVĄ SAVO BIČIULIAMS

Vasaros malonumus prisiminus... B. Kerbelienės nuotrauka

RAUDONOJI ARMIJA GRĮŽTA

Ištrauka iš Sibiro tremtinės Barbaros Armonienės knygos "Pal'k ašaras Maskvoje", kurią lietuvių kalboje išleido Vilties leidykla. Ši knyga, parašyta anglų kalboje ir vėliau išversta į septynias kalbas, plačiai skaitoma pasaulyje.

Kad apsisaugotume nuo bombardavimų, savo darže, apie penkiasdešimt jardų nuo namo, išsiklasėme slėptuvę. Pasislėpėme ten pat ir kiek maisto bei vertingesnių daiktų. Ir gerai padarėme, taip pasiruošdami, nes šį kartą karas buvo visiškai kitoks, negu rusams pasitraukiant. Mūsų apylinkėje vokiečiai dabar labai atkakliai priešinosi, ir mes kautynių sūkuryje išgyvenome šešetą savaičių.

Pirmą kartą rusai prasilažė 1944 metų liepos 25 d., bet rytojaus dieną jie buvo vokiečių atstumti. Kartais frontas ėjo iš rankų į rankas po tris kartus per parą. Tuo tarpu pasididino slėptuvė taip, kad ją kartą su mumis galėjo naudotis dar penkių kaimynų šeimos. Kartais nedirsdavome galvą iškišti iš slėptuvės ištisas trisdešimt šešias valandas. Kai šūviai kiek pritildavo, išlįsdavome maisto pasiieškoti.

Tiesiog nuostabu, kad mūsų gyvenamasis namas išliko ne tik nesusudęntas, bet ir mažai tesužalotas, nors čia pat vyko kautynės. Visų kity ūkininkų trobsiai, pastatyti arčiau prie vieškelio, veik visi buvo arba išsprogdinti arba sudeginti, gi mūsiškiai, stovėję kiek toliau nuo kelio, išvengė panašaus likimo. Atsargumo sumetimais buvau iš namų laukan išnešusi visus baldus ir drabužius, atvirame ore jie išsilaikė labai gerai, nes per tas ilgas savaites, mano laimei, nebuvo lietaus.

Nė viena kariaujančių pusių mumis nesirūpino. Bet kai frontas pasistūmėjo, tuojau rusų žvalgai, apsiginklavę šautuvais, iškrėtė mūsų slėptuvę, suskaičiavo

žmones, tik mūsų nelietė. Vieną kartą puldami vokiečiai pasiėmė keletą rusų nelaisvėn ir čia pat bematant juos sušaudė. Kiek vėliau, jiems pasitraukus ir šūviams aprimus, iš slėptuvės išlindę, kopūstų darže pastebėjome besislapstantį jauną rusų kareivį. Tai buvo maždaug septynioliktmetis mongolas. Jis pašoko, žengė mūsų link ir pradėjo verdamas laužytą rusų kalba maldauti:

— Nežudykite manęs, aš turiu motiną ir ji mane labai myli...

Nebežinojome, kas su juo daryti. Jeigu priglaustume, radę vokiečiai ne tik jį sušaudytų, bet ir mus nubaustų. Atiduoti vokiečiams atrodė nežmoniška, nes nei rusai nei vokiečiai tuo metu belaisvių nelaidė gyvų. Pagaliau viena mūsų moteris sugalvojo, kad jauną ir mažą kareivuką reikėtų apmokyti mergaitės drabužiais, duoti jam kibirą ir pasiųsti į karvių ganyklą, kuri buvo kaip tik netoli nuo rusų apkasų. Taip padarėme ir niekada nebesužinojome, kas su juo atsitiko.

Keista, kad vietos gyventojų žuvo labai nedaug, nors vyko aršios kautynės ir lėktuvai mėtė bombas. Bet mes baisesjomės matydami, kaip rusų kariuomenės vadovybė nesiskaitė su žmonių gyvybėmis. Pasitraukdami vokiečiai vienur kitur užminuodavo laukus. Atėję rusai įsakydavo savo kariams žygiuoti tiesiog per tuos minų laukus, visiškai nesiskaitant su nuostoliais. Apskritai, rusų žūdavo visada daug daugiau negu vokiečių, nors vokiečiams teko trauktis.

Pagaliam, po ilgų ir permainingų kautynių rusai vėl užėmė mūsų apylinkę. Mano name įsikūrė jų štabas. Negalėjau skųstis, nes kareivių ir karininkų elgesys buvo be priekaišto. Pasisekė net laišką pasiųsti Jonui ir pranešti, kad mes esame dar gyvi. Mat, sūnus žaisdavo su karininkais ir, pamatęs atskrendantį lėktuvą, vis sakydavo: "Štai, mano tėvas grįžta". Vienas jaunas karininkas, bene armėnas, buvo gana draugiškas, ir aš jam papasakojau savo išgyvenimus. Jis ruo-

šėsi grįžti Kaukazan per Maskvą ir sutiko išsiųsti mano laišką. Jis aiškino, kad rusai su amerikiečiais dabar esą draugai, bet vis dėlto jis paprašė, kad laišką, rašytą lietuviškai, jam išversčiau į rusų kalbą, ir prigrasė nieko kito nerašyti, išskyrus tai, ką jam išversčiau.

Ižygiavus rusų kariuomenei, tuojau pat atsirado ir slaptosios policijos daliniai, lygiai kaip seniau vokiečių kariuomenės įkandin buvo atsekę Gestapo. Tie daliniai ėmė tardyti ir priiminėti skundus. Pagal seną bolševikinę madą, žmonės vėl ėmė dingti, tik šį kartą jau nebe vieni vyrai, bet ištisos šeimos. Atrodė, lyg jie būdavo tyliai ir slaptai išvežami. Buvo net gandų, jog dingusieji būvę sušaudyti, bet tokių gandų negalėjome patikrinti. Gyvenome bijodami naujų išvežimų, prisimindami žydų žudynes ir girdėdami pasakojimus apie žiaurų rusų kariuomenės elgesį. Visi kalbėjo apie visišką Krimo totorių tautos sunaikinimą. Ėjo gandai, kad rusai uždarė Rytprusių sieną, neįleisdami net maisto, nors žmonėms grėsė bado pavojus, nebent jie pabėgtų į rytinę Vokietiją. Pietinė Lietuvos dalis buvo perpildyta išbadėjusių vokiečių pabėgėlių. Kai kurie jų pasiekė net mūsų apylinkę, ir mes stengėmės jiems padėti, kiek tik galėdami. Galvojome, ar tik panašus likimas nepalauojamas ir Lietuvai.

Pradėjome gauti laiškus iš Sibiro. Juos rašė giminės ir draugai, ištremti 1941 metais. Mus nukrėtė siurbas sužinojus, kad tik mažai anų tremtinių daliai pavyko išlikti gyviems nepaprastai sunkiose Sibiro sąlygose.

Tuo metu sovietų Rusijos valdžia paskelbė įsakymą, kad visi vyrai nuo septyniolikos metų (nebeprisimeniu, ligi kurio amžiaus) mobilizuojami į kariuomenę. Stebėjus rusų kariavimo būdą, žmonėms buvo aišku, kad naujokui, dargi ne rusų tautybės, ta mobilizacija tereikė tik mirtį.

(Bus daugiau)

Istorikas dr. J. Jakštas apie Antano Smetonos monografiją

Dr. J. Jakšto kultūriniam priedė (sausio 23 d.) tilpo dr. J. Jakšto, A. Merklio parašytos A. Smetonos monografijos recenzija, kurioje mūsų istorikas rašo, kad "žymiųjų žmonių biografijos visai rašomos". Vienos jų, esą, trikuotinos ir ideališka sfera -- apie kalbamą asmenį rašant surrealistiškai. Pvz., tremtyje rašytos biografijos "parašytos perdėm panegirišku tonu ir lyg atitrūkusios nuo realinės aplinkos, kuriose asmenys gyveno". Tai kun. B. Suginto, ir kun. A. Miliuko biografijos, viena jų parašyta Kl. Jūros (Jurgellonio) ir antara V. Mingėlos. Kitos, kaip V. Širvydo "Bronius Kazys Balutis", J. Ereto "Stasys Šalkauskis" ir kolektyvinis veikalas "Mykolas Šležiavičius", esą, ilgesnės ar trumpesnės iškarpos iš mūsų istorijos. "Vaizduojami asmenys įpinti į jų gyventą aplinką ir ryšium su ja aprašomi".

Apie A. Merklio parašytą A. Smetonos monografiją straipsnio autorius pasisako, kaip parašytą pastarųjų stilium. Ji tik skiriasi plačiau užsibrėžtais rėmais.

"Merkelis nesitenkino įvykiais, artimai susijusiais su asmenis gyvenimu bei veikimu, bet stengėsi pavaizduoti visą jo gyventą laiką. Tuo būdu išėjo ne tiek biografija, kiek drauge ir asmens gyvento laiko Lietuvos istorija. Jau pats veikalo suplanavimas rodo jo ne tiek biografinį, kiek istorinį pobūdį. Jo turinys suskirstytas chronologiniu pagrindu, kur kiekvienas skyrius apima tam tikrą laiką tarpą. Tik pirmas skyrius ("Šviesos takais") skirtingas nuo likusiųjų ir yra daugiau graži literatūrinė nei istorinė apybraiža; "Tartum tai būtų sodriausia novelė" -- kaip pastebi J. Ž.-kis (Aidai, nr. 10, 1964, 466 psl.).

Toliau Dr. J. Jakštas rašo: "Istorinis A. Merklio veikalas yra didžiai kruopštus ir sąžiningo darbo vaisius. Tai rodo gausingos išnašos (jos užpildo net 25 psl.) ir įvairių šaltinių citatos, iš kurių matyti, jog autorius rašyta, vadovaujantis taisykle: nieko netvirtinti, ko negalima patikima šaltiniais pagrįsti. Tuo būdu laikytasi istorijos mokslo atstovams diktuojamo dėsnio: nieko nelaikyti per tikra, ko negalima teisioginiškai ar netiesioginiškai šaltiniais įrodyti. Šitai turint prieš akis ir dėstoma (II sk.) Vilniaus lietuvių visuomeninio gyvenimo pradžia, besiliečianti su Smetonos tenatvykimu (1902 m). Apžvelgiama įvairių organizacijų kūrimasis ir daugiausia vietos skiriama spaudai. Kaip šiam skyriui ir tinka, plačiausiai kalbama apie Smetonos, kaip laikraštiniško darbą. Juk žymesnę to laiko dalį (1907-1914) Smetona buvo "Vilties" ir "Vairo" redaktorius ir, tur būt, visų vedamųjų straipsnių autorius. Dėl to būtų tikė šioje vietoje pakalbėti skyriumi apie Smetoną laikraštinišką ir išryškinti jo kelias pagrindines mintis įvairiais klausimais, k.a. ūkio, švietimo, kultūros, politikos, partijų, bažnyčios, lenkybės ir kitais. Būtų reikėję per jo žurnalistinius straipsnius vesti skersinius pūvius ir tuo būdu juos analizuoti tam tikrais požiūriais. Užtuot tai daręs mūsų autorius duoda ilgas straipsnių ištraukas, dažnai palaidas ir be tarpusavio ryšio. Nemaža ištraukų perdėm laikinio pobūdžio ir bereikšmės mūsų butyje. Kam pvz. reikėjo išrašinėti jo straipsniai apie Tautos namus (100-104 psl.), kurie neišdėgo ir surinktos didelės aukos kažkur dingo be naudos. Taip pat platus dėstymas rinkimų į visas 4 dūmas (114-124 psl.) ir dar su ilgomis Smetonos straipsnių ištraukomis vargiai buvo reikalingas. Kažin ar vietoje šiame veikle ir A. Bulotos elgsenos dūmoje kritika, jei jau nepalitečiama kitų atstovų, k.a. M. Yčo, kun. J. Laukaičio, veikla.

Apskritai, perilgos straipsnių ištraukos, dažniausiai be vidurinio jų sąryšio, daro šį skyrį kaleidoskopišką. Jam trūksta kokių bendresnių linijų, pagal kurias būtų ryškintamas Smetonos asmuo ir jo veikla.

Jei Smetona buvo "Vilties" kūrėjas ir jos vyriausiasis redaktorius per išstisus 6 metus, tai, rodos, jo pasitraukimas iš tų parei-

gy ir laikraščio perleidimas kitieams turėtų būti giliau ir plačiau svarstomas, nei autoriaus padaryta. Trumpa užuomina apie katalikiškų organizacijų, ypač ateitininkų, iškilimą nors ir taikli, tačiau būdama per daug bendra, pasikeitimo kaip reikiant nenušviečia. Smetonai skirtoje tokios planišios apimties monografijoje būtų reikėję daugiau pagrįsti ir smulkesnio dalyko dėstymo. Autoriaus pastaba (125 psl.), kad bendrovė buvo kunigų rankose ir redakcijoje dirbo net du kunigai, lieka palibus ore, kai visas dalykas pakankamai nepagrindžiamas. Abiejų kunigų pasitraukimas iš redakcijos drauge su vyriausiuoju redaktoriumi daro šią pastabą dar labiau mįslingą.

Dr. J. Jakštas mano, kad kai kurie skyriai įterpti į per plačius istorinius rėmus. Nors dėstymas esąs įdomus ir paremtas istoriniais dokumentais, bet -- "taip rašomas veikalas netenka savo biografinio charakterio ir virsta daugiau asmens aplinkos istorija". Bet autorius čia pat tuoj sutinka, kad "ideali biografija turi jungti asmenį su jo gyventa aplinka".

Recenzijos autorius taip pat pasigenda platesnio žvilgsnio į tuos momentus, kuriuose ryškiau reikšėsi prof. A. Voldemaro asmenybė.

Kaip istorikas, dr. J. Jakštas rašęs monografijoje vietų kriti-

koms pastaboms ir trukumams, pasisako, kad:

"A. Merklio monografija yra gražiu stiliumi ir taisyklinga kalba parašytas veikalas. Jis vertingas pirmiausia sukauptais gausingais duomenimis, dažnai grindžiamas autentiškais šaltiniais iš 22 m. nepriklausomybės laikų. Kai kurie šaltiniai, kaip keistas vysk. Pr. Būčio laiškas ar min. S. Lozoraičio reikšmingas slaptas raštas prezidentui, ar pagaliau min. B. Balučio laiškas autoriumi, pirmą kartą spausdinami ir čia liks vertais Lietuvos istorijos šaltiniais. Šiaip ar taip, kas domėsis tais Lietuvos laikais ar ką tirs, tai Merklio "Antanas Smetona" bus pirmasis vadovas. Ir nesutinkantieji su daugeliu autoriaus išvedžiojimų neturėtų nevertinti veikalą bent dėl jo informacinės pusės. Pagaliau, veikalas paliks žymiausių paminklų pirmam ir paskutiniam prezidentui anos Nepriklausomos Lietuvos."

ATSIŪSTA PAMINĖTI

SKAUTŲ AIDAS -- 1 nr. (1965 m). Liet. Skautų Sąj. žurnalas, redaguojamas Ant. Saulaičio. Tai mūsų skautiškojo jaunimo "oficinas", savo turiniu apimęs skautiškos veiklos auklėjimo ir informavimo sritis. Adm. adresas -- K. Čėsna, 58 Providence St., Worcester, Mass. 01604.

MŪSŲ SPARNAI -- 17 (gruodžio) nr. Liet. Evangelikų Reformų žurnalas, redag. kun. P. Dilys, adm. adresas -- Jonas Pašis, 5718 S. Richmond St., Chicago, Ill.

Vaidai iš Bostono Baltijos ir Žalgirio tautų sueigos, švenčiant penkiolikos metų sukaktį. Viršuje: skautininkų įžodis. Apačioje: svečiai, dalyvavę sueigoje. R. Bričkiaus nuotrauka

KAS BUVO? KAIP BUVO? DĖL KO BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

● MONUMENTALUS VEIKALAS

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų. Įrišta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neušleisdžia geriausiems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

● LIETUVOS MONOGRAFIJA

Biografijai tikrąja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reiškėsi per išstisus keturias dešimtis metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji veikalo dalis tiktų vadinti Lietuvos monografija.

● GAUSI DOKUMENTACIJA

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištiesai. Įvykiai aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra pateiktos daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima per 1200 kitų asmenų, vienai ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

● LEMTINGI ĮVYKIAI

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvykiai -- Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatumai ir okupacija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdalią veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenusieji atsimenama juos bendrais bruožais. O monografija įgalins susipažinti su daugel detalių, kurių ne visos buvo žinomos visuomenei anomis kritiškoms dienomis.

— IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN —

MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųsti man Aleksandro Merklio Antano Smetonos monografijos egz., skaitant po \$12.50. Priedu \$..... sumos čekį perlaidą.	Mr. _____ Mrs. _____ Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____
--	---

(Visą adresą rašyti didžiosiomis)

vingių POLITIKA

P. ŽIČKUS

Politika, tai nėra mokslas turintis aiškias formules, apskaičiavimus, kad du kartu du, kaip kanaanikas Tumas Vaižgantas sakė, tai yra keturi, o ne skrybėlė. Šiaip, jeigu tik turi davinius, gali apskaičiuoti mašinos galinumą, radijo bangų ilgį ir greitį ir visokias kitokias konstrukcijas. Politikoje to nėra. Politika formuoja žmones. Vieni politikai turi savo principus ir žino ko siekia, o kiti -- šokinėja pagal reikalą arba net pagal savo ūpą. The Boston Globe kolumnistai -- Rowland Ewans ir Robert Novak, sausio 8 d. rašo apie Amerikos prezidento L.B. Johnsono politiką. Straipsnis pavadintas "L.B.J. has everyone confused", "Proponent of the Zig-Zag". Aukšti Amerikos valdžios pareigūnai ir spaudos atstovai esą prezidento pareiškimas pasirodė visuose Amerikos laikraščiuose. Prezidentas tai pamatęs tuoj paneigė.

Savaitę prieš prezidento kalbą Kongrese, savo ūkio kieme Texase, prezidentas pasakęs reporteriams, kad dauguma "mažosjo kabineto" narių - pasekretorių ir sekretorių pagalbininkų būtų pakeisti. Sekančią dieną tas prezidento pareiškimas pasirodė visuose Amerikos laikraščiuose. Prezidentas tai pamatęs tuoj paneigė.

Ir ramiu laiku valstybės galvos pareigos yra sunkios ir atsakingos, o ypatingai, jeigu asmuo nori būti ne tik valstybės galva, bet ir jos vadovas. Gi Jungtinių Amerikos valstybių prezidentas praktiškai yra visų valstybės reikalų valdytojas. Visi departamentų sekretoriai priklauso nuo prezidento. Jie už savo darbus irgi yra atsakingi prezidentui. Gal todėl jie ir vadinami tik sekretoriais, o ne ministrais.

Gražių žodžių prezidentas pasakė Kongrese. Daug reikalingų ir skubių reformų pažadėjo Amerikoje ir net pasaulyje. Keista, bet tuo tarpu taip yra, kad Amerikos prezidentas yra jeigu ir ne viso pasaulio prezidentas, tai vis tiek visų akys krypta į jį. Visi reikalingi paramos, visi reikalingi globos ir apsaugos. Todėl Amerikos prezidento ir yra pareiga žinoti viską, rūpintis viskuo. Net ir tais, kurie atsuka jam nugarą.

Juodųjų problema, esamo ar nesamo, skurdo problema, plonėjančio dolerio problema, tarpstančio aukso problema. Ir kiek daug dar kitų didesnių ir mažesnių problemų.

Vokietija nesujungta ir nepatogi Berlyno rakštis, prezidento de Gaulle pagrįstas ar nepagrįstas

nugaros atsukimas, Prancūzijoje ir Italijoje komunistų partijų stiprumas. Visa Afrika kvepia raudono ir geltono parako dūmais. Geltonasis komunizmas visą Aziją baigia padengti neaiškia migla, kurioje matosi paruoštos parako statinės ir jau netoliese smilksnė deguvai. Skurdas ir komunistų užmaršties pradeda graužti Pietų Amerikos kapitalo pamatus. Prie pat Floridos Chruščiovas numetė savo apsiaustą ir sako, kad niekas negali jo paliesti, ir dar daugybė panašių problemų.

Ir politikoj būtų gera, kad būtų formulės, pagal kurias aiškiai galėtum apskaičiuoti atsakymus.

Zig-zagų politikoje gyvenimui keturis metus. Kadangi čia nėra jokių formulų ir net zig-zagų politikos patarėjai nežino savo vadovo sekančio ėjimo, tai tik po keturių metų galėsime pamatyti tos politikos reikšmę.

JAUNIMAS DOMISI DIPLOMATIJA...

Lietuvių Jaunimo Organizacijų Federacijos judėjimas paskutiniu metu New Yorko lietuvių kolonijoje reiškiasi dviejomis kryptimis -- kultūrine ir politine. Kultūriniam rateliui vadovauja Kęstutis Šilūnas, o politiniam seminarui -- Algirdas Budreckis. Nors kultūrinis ratelis patraukia daugiau klausytojų (į A. Landsbergio paskaitą atsilankė arti 60 žmonių), tačiau politinis seminaras taip pat vyksta sėkmingiau nei organizatoriai tikėjosi.

Paskutinis politinio seminaro prelegentas buvo VLIKo pirmininkas V. Sidzikauskas. Jis kalbėjo apie diplomatią. Humoru perpintame pašnekesyje prelegentas suglaustai perėjo visą diplomatijos istoriją, išdiskutavo atskirus diplomatų rangus, jų funkcijas, apsiėjimo taisykles ir pan. Jis trumpai nupasakojo ir Lietuvos diplomatinę istoriją nuo Lietuvos kūrimosi iki šių dienų.

Diskusijose dalyvavo A. Budreckis, V. Valaitis, A. Gureckas, J. Miklovas, R. Kezys ir kt. Dalyvavo 18, daugiausia jaunesnės kartos atstovų. Sekančiose serijose kalbės dr. V. Vyngantas ir V. Rastenys.

R.K.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ!

SCENOS DARBUOTOJŲ SAJUNGĄ CHICAGOJE STATO EGLĘ ŽALČIŲ KARALIENĘ

K. JURAŠŪNO 3 veiksmų liaudies pasaką.

Režisoriaus — ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ
Dailininkas — JURGIS DAUGVILA
Kostiumai — VANDA BALUKIENĖ
Baletas — GRAŽINA GIEDRAITIENĖ
Apšvietimas — KAZYS CIJŪNĖLIS

VAIDINA:

B. Briedienė, E. Bradūnaitė, J. Cijūnėlienė, M. Demešytė-Dikinienė, A. Gepnerienė, A. Kėžėlienė, E. Rukuižienė, L. Barauskas, St. Bernatavičius, Pr. Beinoras, A. Dikinis, S. Grebliūnas, V. Repšys, R. Stakauskas, L. Valaitis.

Spektakliai vyks

Jaunimo Centre, 5620 So. Clermont Avenue,
SAUSIO 30 D., ŠEŠTADIENĮ, 8 VAL. VAK. ir
SAUSIO 31 D., SEKMADIENĮ, 3 VAL. PO PIETŲ.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE

DŽIAUGIASI SUGRĮŽĘ IŠ SOVIETIJOS

Š. m. sausio 15 d. Argentinos sostinės Buenos Aires dienraščiui ir televizijai paskelbė sensacingą žinią apie emigravusių iš Argentinos sovietų grįžimą. Laikraščiuose pabrėžiama, kad daugelis apleidę laivą, atsiklaupę bučiavo žemę...

Tai buvo penkios argentiniečių šeimos, sužavėtos "raudonojo rojau" propaganda, 1956 metais iš Argentinos persikėlę į Sov. Sąj. Šią 20 asmenų grupę sudarė Argentinoje gimę svetimtųjų vaikų, jų tarpe lietuviai Ričardas -- Alfredas Klimavičius. Po aštuonių metų "laimingo gyvenimo", Argentinos konsulatui Maskvoje padedant, jiems pavyko įsiveržti į laisvę ir 15.1. laivu "Alberto Doderio" pasiekti Buenos Aires uostą.

Rašantis šias eilutes pasimatė su R.A. Klimavičium, kuris gi-

męs Buenos Aires mieste, Barracas, 1933 m. rugpjūčio 21 d., štai ką papasakojo:

-- Tėvų raginamas lankiau Sov. Sąj. atstovybės išlaikomus komunistų klubus Buenos Aires, Klubų "vadai" mus tikino, kad pasaulyje nėra kitos tokios "laimingos šalies", kaip Rusija. Jų suvedžioti, 1956 metais balandžio 2 dieną, išvykome į "rojų"...

Atvykus Sov. Sąjungon, Novovolinsko mieste, netoli rusų lenkų sienos ir apie 1300 km. nuo Maskvos, mus apgyvendino kolektyviniuose butuose. Dirbti pasiskyrė į anglų kasyklas, kur dirbo taip pat ir moterys. 1959 m. pritrūkus darbo, moteris atleido. Vyrai uždirbo 4 rublius dieną, sešėnės moterys -- 2,50 rb., o jaunos -- šiek tiek daugiau. Dienos uždarbio neužteko nusipirkti 11/2 kg mėsos, o be to, negalima jos

ir gauti. Dirbančių kasdieninis valgis: gabalėlis virtų lašinių, kopūstai ir bulvės. Per 8 metus negavom pirkti nė vieno kilogramo miltų. Duona -- blogiausios rūšies. Obuolių, kriaušių, apelsinų ir kitokių vaisių visai nematėm. Tik Hamburge pirmą kartą žiūs vaisius ragavo mūsų vaikai.

Apsirengimas -- skurdus. Novovolinsko mieste buvo parduodama tik seni rūbai ir nunešioti batai, ir tai labai brangiai. Rūbus, kuriais esame apsirengę, įsigijome Vokietijoje. Liuoslaikini praleisti tai tik kinas ar šokių vakarai, bet ir tai perkrauti politine propaganda...

Toliau pasakojo apie sunkumus ir įvairius trukdymus rūpinantis grįžimo dokumentais. Kiekvieną kartą, vykstant Maskvon į Argentinos konsulatą buvo sulaukomi milicijos, tardomi ir atkalbinėjami grįžti Argentinon.

-- Lyg balsus sapnas liko 8 metų "rojau" gyvenimas. Tiesiog netiki, kad vėl randames "kapitalistinėje" Argentinoje... -- baigė pasakojimą laimingai šypsodamasis R.A. Klimavičius. Klimavičius vedė Sov. Sąj. Argentinon gimusią ukrainietę. Buenos Aires dienraščiui paveikluose matyti jis su žmona ir sovietijoje gimę sūnus ir dukra. Iš veidų matėsi, kad jie tikrai laimingi...

Bene geriausia pamoka "paradusiems" tautiečiams, kurie dar tik "sovietiniam rojui". Ten pagyvenę, greitai "pabalsta" ir norėtų vėl grįžti į "kapitalistinius" vakarus..., bet galima, kad ne visiems pavyksta iš ten ištrūkti...

Vytas Bairietis

AUSTRALIJOS LIETUVIAI STABDO KOMUNISTŲ ITAKĄ

Dirvos redakciją pasiekė Australijos lietuvių leidžiamas žurnalas News Digest - International (4 nr. 1964). Jį leidžia Australian Lithuanian Information Alliance, gl redaktorių tarpe yra J. P. Kedys, J. Veteikis, I. Jonaitis ir pora talkininkų iš kairės.

DIDŽIULIS PASIRINKIMAS prekių ir kainų

LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS
Tel. LU 5-6291
Chicago

PRANCIŠKONŲ GIMNAZIJOS ATEITIS

Bevertant "Antonium", Šv. Antano gimnazijos leidinį, susidarai įspūdis apie mokyklos praeitį bei jos istoriją. Ši mokykla kūrėsi labai sunkiose sąlygose, nes viskas buvo pradėta iš nieko. Be pinigų, be mokinių ir be mokytojų. Svarbiausia, neturėta tinkamų patalpų klasėms ir bendrabučiui. Tačiau visos tos kliūtys buvo sėkmingai nugalėtos. Gerieji pranciškonų rėmėjai, ypač senesnioji karta, šoko į talką savo aukomis, universitetai ir kolegijos paruošė mokytojų personalą, pirmieji pionieriai mokleiviai atvyko iš tolimųjų vietų. Gimnazija padarė gražią pradžią.

Kai iš praeities persikeliame į dabartį, turim jau kuo pasidžiaugti. Stovi nauji, dideli pastatai su reikiama mokyklai įrengimais, mokytojų eilėse matome su doktorato, magistro ir bakalauro laipsniais. Jie yra pastatę gimnaziją į reikiamą mokslo viršūnes. Gimnazija jau yra išleidusi virš penkiasdešimt abitu-

rientų, kurių pirmieji šiomet jau baigia universitetus ir kolegijas, ruošdamiesi pradėti dirbti savoje profesijoje. Mokykloje yra išvystyta graži organizacinė veikla, kurioje jaunimas turi progos lavinti savo talentus, bręsti, tvirtinti savo tautos pažinime. Sunku būtų suskaičiuoti visas čia turėtas šventes ir skaitytas paskaitas. Nelengva būtų pasverti, kiek daug buvo įdiegta gražių minčių, nuo kiek pavojų apsaugota. Šv. Antano gimnazija varo giliai, nors tylią vagą lietuviškojo jaunimo gretose. Sakau tylią, nes mažai kas viešai apie ją kalba, nedaug jai teikiama išplėtos visuomenės net moralinės paramos. Palyginus su kitomis tos rūšies mokyklomis, kurias remia ir išlaiko organizuota lietuvių visuma, čia viską neša pranciškonai su savo tyliųjų ir mažiau viešumos reikalaujančių rėmėjų skaičiumi.

Žiūrint į ateitį, ši gimnazija turi tik tokias perspektyvas, kokias ir visos kitos tautinės institucijos turi užsitikrinusios svetimuose kraštuose, ši mokykla pa-

lyks tokia ir net progresuosi, kiek lietuviui norės jos paslaugomis naudotis. Jei Šv. Antano gimnazija kasmet turėtų bent 80 lietuvių moksleivių, jos ateitis būtų daug šviesesnė.

Nelengva išlaikyti didelius pastatus. Pranciškonai turi telkti lėšas ir pačios mokyklos išlaikymui, jau nekalbant apie naujas statybas. Tačiau ne materialinė ateitis lems šios gimnazijos egzistenciją, bet tautinė.

Reikia tikėtis ir linkėti, kad jokios kliūtys ir sunkumai nepastos kelio gražiai pradėtam darbiui tęsti ir išlaikyti.

S.J.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

COLONIAL FLOWER SHOPPE GĖLES KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

IVanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės tema, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinos rašymo puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos rašymo puslapių, tačiau toleruojamos išimys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavardė, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Ugnimi virinto skonis... štai, kas jame --

ir jums, ir jums, ir jums, ir jums.

Stroh's

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

*** AMERIKOS LIETUVIŲ TAU-
TINES SĄJUNGOS** metinis sky-
riaus susirinkimas įvyks Lie-
tuvų salėje sausio 31 d. tuoj po
pamaldų. Nariai prašomi daly-
vauti susirinkime.

Bus aptariama 1965 metų veika patiekiamas apyskaitos praeitų metų veiklos, tradicinio skyriaus pobūvio reikalai ir valdybos rinkimai. Taip pat rinkimas atstovų į ALTS seimą.

Nariai prašomi užsimokėti savo nario mokestį, nes reikia atsilyginti su ALTS Centro valdyba.

Skiriamas Valdyba

• Užgavėnų blynų balius, rengiamas Lietuviams budžiamas remti valdybos, įvyks vasario 13 d., šeštadienį, Sv. Jurgio parapijos salėje.

Pradžią 7 val. 30 min. vakaro. Pakvietimus maloniai prašome įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo nebus galima jų gauti. Pakvietimų reikalui skambinti J. Jonaičiui, tel. 531-4608 ir p. Šarkauskienei tel. 731-0844.

Nepailstama kanklininkė Ona Mikulskienė.
V. Plodžinsko nuotrauka

ILGIAUSIŲ METŲ NEPAILSTAMAI KANKLININKEI O. MIKULSKIENEI

Pažūrėjęs į Oną Mikulskienę ir jos dirbamąjį darbą — visada matai ją greitą, apsukrią, besišypsantią. Neveltui sakoma: kas nuolat linksmas, daug dirba ir kupinas gyvybės, tas visada jaunas. Taip ir su sukaktuvininke Ona Mikulskiene, kurios gimtadienis išpuola sausio 30 d.

Nors jos darbas daugiau-

siai susijęs su kanklių muzikos puoselėjimu, ji nesibaido ir kitokių visuomeninių darbų. 1922 m. grįžusi Lietuvon, baigia buhalterijos kursus ir pradeda domėtis kanklėmis ir chorais. 1925-27 m. dirbdama Klaipėdos konservatorijos raštinėje, mokosi muzikos teorijos, ir skambina fortepijonu. Įsijungia į Klaipėdos giedotojų draugijos, Aidos ir kitus chorus, veidama juose iki 1939 m. Ji ten netik dainuoja, bet jų parengimuose atlieka solo operetose, vėliau operose gražiu, sodriu altu. Taip pat vaidina Vydūno misterijose.

Nuo 1928 m. įsijungusi į Šaulių sąjungą, 1933 m. organizavo šaulių kanklininkų orkestrą ir su vyru Alfonsu Mikulskiu sudarė savo liaudišką kankliavimo būdą.

Apsigyvenus Vilniuje, 1940 m. organizavo Vilniaus šaulių kanklių orkestrą, kuris sekančiais metais buvo įjungtas į Vilniaus Filharmonijos liaudies ansamblių. Tuojau suorganizavo kitą šaulių kanklininkų orkestrą, kuris susijungęs su Vilniaus šaulių choru, kuriam vadovavo Alf. Mikulskis, susikūrė Čiurlionio ansamblis. Nuo to laiko ji tebevadovauja kanklininkų orkestrui, su kuriuo teko pasirodyti čiurlioniečių rengtuose koncertuose Lietuvoje, Austrijoje, Vokietijoje, Kanadoje ir JAV.

Clevelande jos darbas nuo pat atvykimo reiškiasi organizuojant bei vadovaujant įvairiems kanklininkų būreliams. Net pirmoji kanklių muzikos plokštelė išleista su jos vadovaujamos moksleivių grupės orkestru.

Keletą kartų besisvečiuojant Mikulskių namuose, teko matyti jos susirūpinimą kanklininkėmis: vienai gaidas ruošia, kitai duoda kankliavimo pamokas namuose, o kai kada ir kitur prisieina nuvažiuoti. Stebėjau jos didelį susidomėjimą tuo darbu, mačiau kaip ji džiaugdavosi gavusi valandėlę su kanklininkėmis padirbėti. Begalo skaudžiai

RICHARD L. COAKWELL, Societų National Banko viceprez, padėjėjas, šiomis dienomis paskirtas to banko Lakewood skyriaus (14903 Detroit Ave.) vedėju.

*** A. STEPHENS MOTERŲ CHORAS** šiais metais švenčia 25 metų sukaktį.

Dirigentė A. Stephens šiuo metu yra Chicago Operos chormeistere. Kitos ansamblio narės taip pat aktyviai dalyvauja lietuvių operoje.

Dabartinės ansamblio valdybos pirmininke yra J. Bobinienė, vicepirmininke G. Mačytė, išdėtininkė J. Mierutė ir sekretore E. Zapollėnė.

Šis moterų choras vasario mėn. 20 d. 1965 m. atvyksta į Clevelandą ir išpildo programą šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos įvykstančiame rengime Naujosios Parapijos salėje.

*** PRANAS ALEKSANDRAVIČIUS** iš Cleveland, Ohio, tapo nauju Lietuvų Fondo tikslantininku, papildęs savo įnašą iki tikslantinio dol. Naujasis stambus aukotojas yra pensininkas, jokio turto neturi, kaip pats sakosi, jokių mokesčių nemokas, tai ir pakvitatimas reikalingas tik LF atskaitomybės reikalui, Aleksandravičius esąs skaitęs spaudoje, kad LF pinigai laikomi lietuviškose taupymo įstaigose, tad klausia: "... ar tie bankai yra kiek aukštesni LF? Juk ir aukštesni bankai atleidžia nuo pajamų mokesčių aukotai sumai".

• The Cleveland Trust Co., paskirstydama 1964 metų pelną, akcijų ratą nustatė \$2.60 už akciją. Tai dividendų padidėjimas 9 nuoš., lyginant su praeitais metais.

Bankas turi 1,500,000 akcijų, kurių suma sudaro 30 mil. dol. kapitalo.

Banko prezidentas G. F. Karch pareiškė, kad per praėjusius metus The Cleveland Trust parodė nepaprastą gyvybingumą, bankinių operacijų plėtrą, vertę 70 metų patirties.

*** JURGIS IR JULĖ SALASEVIČIAI** pirmadienį automobiliu išvažiavo į Floridą. Daugiausia laiko praleis prie Miami. Grįš į Clevelandą tik prieš Velykas.

• Clevelandiečiai G. ir N. Juškėnai siunčia Dirvai ir visiems savo bičiuliams Clevelande giedrius linkėjimus iš saulėtos Floridos.

• Visais apdraudus reikalais kreipkitės į prityrusius ir maloniai patarnaujantius draudimo agentus: V. Giedraitį telef. 944-6835, ar į Z. Obelenį tel. 531-2211.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų viešos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekiimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedidelį mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

E. 160 — St. Clair

2 šeimų 4-4, 3 garažai. Nuoma 130 dol. mėn. Kaina \$9,500.

Investavimui

4 šeimų mūrinis. Kaina \$15,500.

Norintieji parduoti namus skambinkit UL 1-6666. Turime baltų ir juodų pirkėjų.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz
ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

pergyveną, kai sužino, kad jos mokinė kanklininkė, susidėjus aplinkybėm, nebegalės kankliuoti.

Šalia to, labai kruopščiai seka ir renka medžiagą iš čiurlioniečių veiklos nuo pat pirmųjų koncertų. Yra sudariusi kelis didžiulius albumus ir keliolika pakelbinių, kuriuose kaip veidrodyje atsispindi visa Ansamblio veikla. Visa ta medžiaga paskirta Lietuvų Muzikologijos Archyvui. Be didelės meilės ir pasišventimo tam darbuinei kiekvienas sugebėtų tą medžiagą taip stropiai ir tvarkingai globoti.

Kadangi sukaktuvininke nepaprastai daug prisidėjo prie kanklių muzikos išpopuliarinimo supažindinimo, tenka pasidžiaugti tuo garbingu darbu ir jai palinkėti nepailstamai tęsti šį darbą ir toliau. O tuo tarpu, ilgiausių ir sveikų metų!
J. Žilevičius

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909

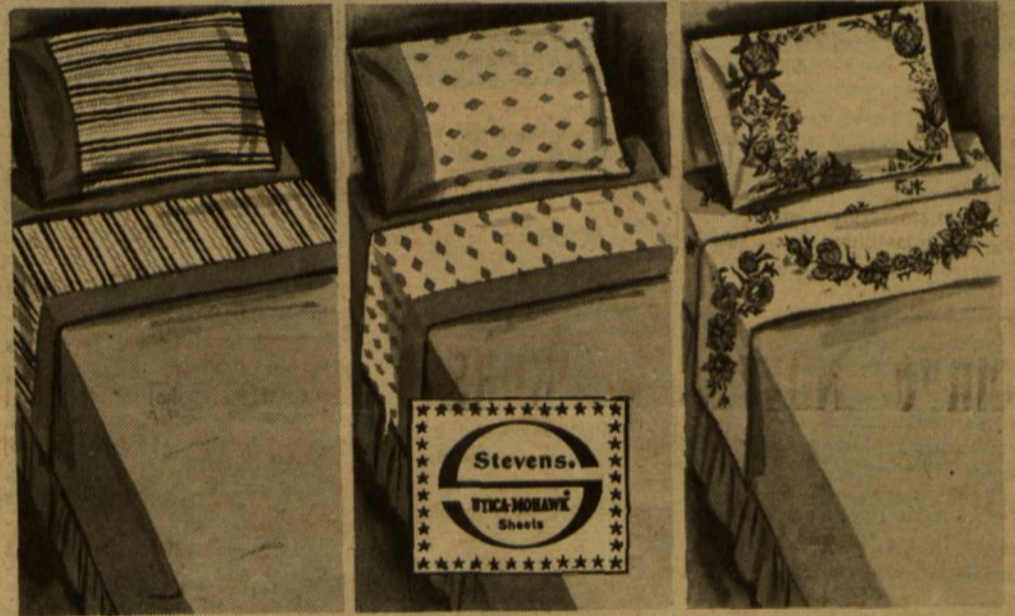
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY COMPANY STORES!

MAY'S BASEMENTS

SAUSIO BALTASIS IŠPARDAVIMAS

Mohawk medvilnės muslino paklodės, lygių, dryžuotų, lanksčių spalvų

72x108 ilgio paklodės ar pritaikomos dviguboms lovoms	2.49 viena	81x108 lygios paklodės ar pritaikomos	2.79 viena
42x36 užvalkalai lygių ar mišrių spalvų	79c vienas		

Dryžuotų ar lanksčių spalvų, lygios medvilnės paklodės su 5 inčų spalvotomis siūlėmis. Pritaikomos ir ištempiamos, lygių spalvų paklodės. Pasirinkimas ružavų, mėlynų, žalių ar auksinių spalvų. Sutaupote daug dolerių perkant tokio-
mis žemomis kainomis!

Vidurvasario gėlėtų spalvų, lygių ar pritaikomų stilių. Pasirinkimas mėlynų, auksinių ar ružavų. Puikiai prisiderina prie lygių spalvų pritaikomųjų paklodžių dekoratyvinei išvaizdai ir suteikia pavasario spalvingumą miegamam. Galite įsigyti keletą už tokią žemą išpardavimo kainą!

"MOHAWK" SNIEGO BALTUMO MEDVILNĖS PERKELIO PAKLODĖS

Kainavę 2.99, 72x108 ir pritaikintoms apačiomis	2.59 viena	Kainavę 3.49, 81x108 ir pritaikintomis apačiomis	2.99
90x108	3.39	Dvigubos ypatingai ilgos	2.99
72x120	2.99	Viengubos ypatingai ilgos	3.49
90x120	3.99	Dvigubos pritaikomos	6.99
108x122	6.99	Viršui pritaikomos	2.79
42x38 užvalkalai	84c vienas	Viršui pritaikomos viengubos	2.99

"MOHAWK" SNIEGO BALTUMO MEDVILNĖS MUSLINO PAKLODĖS

Kainavę 2.49, 72x108 ir pritaikoma apačia	1.99 viena	Kainavę 2.59, 81x108 ir pritaikinta pačia	2.29
Pritaik. viršum dviguboms	2.09	63x99	1.79
Pritaik. viršum vienguboms	2.39	90x108	2.69
42x36 užvalkalai	49c vienas	45x36 užvalkalai	59c vienas

BASEMENT DOMESTICS, DOWNTOWN, AND ALL BRANCH STORES

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vytautas Abraitis. ALT S-gos pirmininkas, yra pakviestas pasakyti kalbą Vasario 16 minėjime, Chicagoje.

• SLA prezidentas Povilas P. Dargis su poniu buvo pakviesti dalyvauti JAV prezidento inauguracijos iškilimėse ir ta proga ruošiamuose parengimuose.

Tačiau tarnybėms ir kitoms aplinkybėms susidėjus, jie negalėjo išvykti iš Pittsburgho ir iškilimėse dalyvauti.

• RIČARDAS IR ŽIVILĖ BAČKIAI Paryžiuje sausio 20 d. susilaukė (pėdinio Vytauto.

• VYTAUTAS KAVOLIS penkioliktajame metiniame Pensilvanijos Sociologų Draugijos suvažiavime skaitė paskaitą apie "Politinę dinamiką ir meninį kūrybiškumą", o The American Journal of Sociology lapkričio numerįje išspausdino studiją apie "Meninio kūrybiškumo ekonominės sąlygos".

• LIETUVIŲ FONDO VALDYBA gavo netikėtą laišką ir pinigų šimto dol. (našą iš Brooklyn. Jis skamba "Siunčiu Lietuvų Fondui 100 dol. money order. Gera žinau, kad šita suma tam kilniam tikslui yra labai maža, bet esu 65-ųjų metų amžiaus, jau ketvirtį metų dėl ligos negaliu dirbti. Siunčiu savo vieno mėnesio pensiją, linkėdamas, kad lietuvių susipratimas ir gera valia padės atsiekti šį kilnų tikslą. Su pagarba: Jonas Vištartas". Tai gražus pavyzdys, kaip yra vertinamas Lietuvos Fondas.

• TEODORAS BLINSTRUBAS, LF valdybos pirm., laišką padėkojo naujiems LF tūkstantininkams p.p. Urbonams, primindamas kad tokio puikaus atvejo dar nebuvo turėta, 25 metų vedybų sukaktį atžymėti aukojant Lietuvos Fondui tūkstantinę. Pirmininko žodžiais: "... žymiai padidėjo Fondo kapitalas ir atsirado sektingas pavyzdys kitiems".

• TŪKSTANTIŲ DOLERIŲ LIETUVIŲ FONDUI paskyrė vienas chigagiškis lietuvis daktaras, tačiau savo pavardės prašė neskelbti, LF valdyba neskelbiamam aukotojui reiškia nuoširdžią padėką.

• DR. KAZYS IR MARIJA AMBROZAIČIAI iš Indianos prie anksčiau (mokėtos sumos, penkių šimtų dolerių, pridėjo dar tiek pat, tuo tapdami Lietuvos Fondo tūkstantininkais.

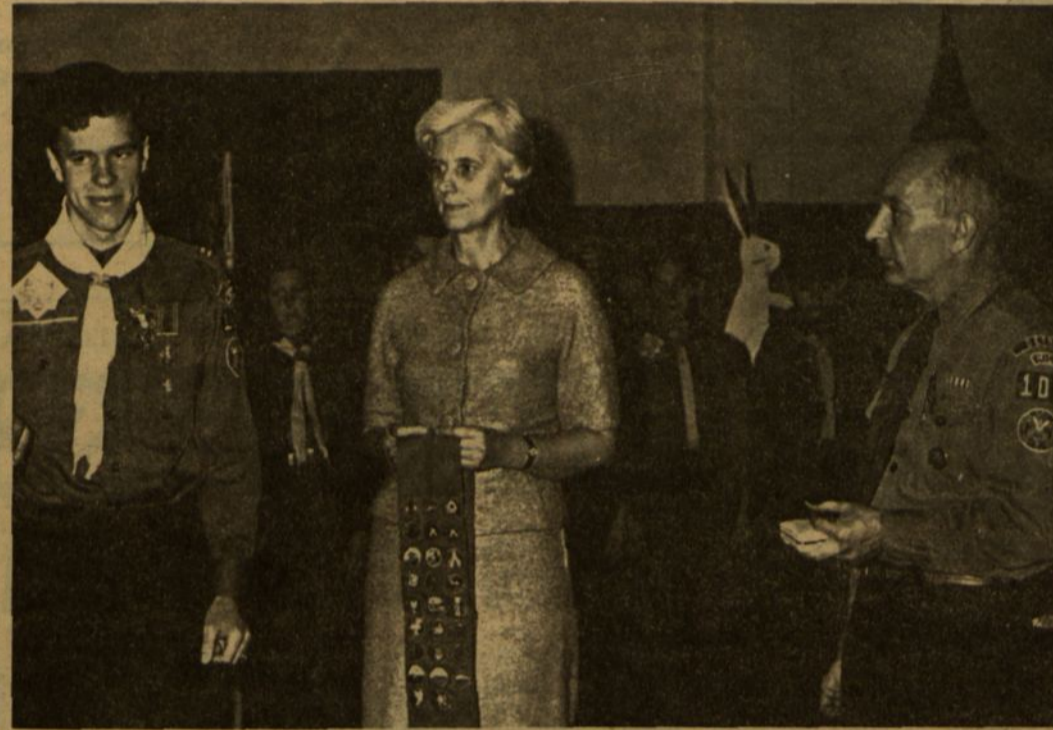
• K. SMALENSKAS atsiuntė Lietuvos Fondui šimtą dol., pasižadėdamas ateityje (mokėtą sumą padidinti.

CHICAGO

• Prof. Igno Končiaus 80 metų amžiaus sukakties minėjimas ruošiamas Chicagoje. B. Pakšto salėje (2801 W. 38th St.), vasario 7 d. (sekmadienį), 3 val. p. p. Programoje: Profesoriaus naujosios knygos — "Žemaičių kryžiai ir kopytelės" (išleido "Tėviskėlės" leidyklos savininkas Vl. Višeikis) pristatymas, meninė dalis, sveikinimai. Susirinkimo dalyviai turės progos pamatyti ir mažą parodėlę — Igno Končiaus drožinius, jo parašytas knygas ir bus pavaišinti kavute. Minėjimą ruošia Akademi-

nio Skautų Sąjūdžio Chicago skyrius. Į jį iš Bristol, Conn. lėktuvu atskrenda ir pats sukaktvininkas. Profesorius bičiuliai ir šiaip jau lietuviškoji visuomenė kviečiami šiose iškilimėse dalyvauti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Sausio 3 d. Mindaugo draugovės sueigoje Detroite Artūras Vaitiekaitis, už įsigytas 26 specialybės apdovanotas Erelio ordinu, stovi su tėveliais Regina ir Algirdu Vaitiekaičiais. J. Gaižučio nuotrauka

DETROIT

• ALGIS ZAPARAČAS, DLCC ir Pavergtų Tautų komiteto atstovas dalyvavo šio komiteto posėdyje, kuriame nutarta suruošti nelemto Jaltos sutarčių 20 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks 7:30 v.v., ketvirtadienį, vasario 11, Veterans Memorial Building, miesto centre. Kalbės žurnalistas S.L.A. Marshall ir dainuos ukrainiečių choras.

• STASĖ IR INŽ. VACYS URBCONAI, 17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. tapo naujais Lietuvos Fondo tūkstantininkais, prie pernai įneštos šimtinės pridėdami dar devynias. Naujieji tūkstantininkai sako, kad jų manymu, "Artinantis 25 metų laimingo vedybinio gyvenimo sukaktį, ... ieškokom būdų, kad tai būtų labiau įprasminama. Priėjome nuomonės, kuri, mūsų manymu, derinasi su lietuvių išiešvimo dabartine padėtimi ir nutarėm papildyti LF (našą iki 1000 dol.)."

• TERESĖ IR JURGIS MITKAI iš Detroito, Mich. Lietuvos Fondo valdybai rašo: "Abu esame pensininkai ir gyvename iš soc. skyriaus lėšų. Taigi, labai skurdžiai. Bet, įvertindami Lietuvos Fondo reikšmę, iš paskutiniųjų sutaupe šimtinę, siunčiame jam ją..."

Paskutiniu metu Fondo kapitalas sparčiai auga, ypač, po atleidimo nuo pajamų mokesčio. Fondo vald. adresas: 7243 S., Albany Ave., Chicago, Ill. 60629.

• JURGIS IR AMELIJA SINKAI minė 45 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

• PRANAS IR PRANĖ JAKIMAVIČIAI minė auksinę vedybų sukaktį.

• LIETUVIAI VETERANAI renka žuvusių JAV karių - lietuvių vardus. Vardai bus įkaldinti bronzinėje lentoje, pakabintoje Lietuvos Veteranų namuose,

W. Warren kamps Rutherford. Įrašymas nieko nekainuoja. Visas išlaidas padengia lentos aukotojas Kastanas ir Filomena Yasbučiai.

BOSTON

PABALTIJŲ LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBOS SUSIRINKIMAS

Pabaltijos Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyks sausio 31 dieną, sekmadienį, ponios Vakauzienės namuose, 855 E. 5th St. So. Boston. Susirinkimo pradžia 3 val. 30 min.

Programoje Elenos Gimbutienės paskaita tema: "Kaip praleisti laisvalaikį". Po paskaitos seks įdomios diskusijos.

Susirinkimo metu bus nagrinėjami būsimos madų parodos reikalai ir būdai ją kuo geriausiai praveisti. Pabaigai -- kavutė. Ponios ir panelės prašomos kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Valdyba

LOS ANGELES

• LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventė bus minima vasario 13 d. ir 14 d. šeštadienį, vasario 13 d., bus pakelta Lietuvos vėliava prie miesto rotušės, o vakare Statler Hilton viešbutyje prakalbos ir vakarienė. Įėjimas \$7.50 asmeniui. Į šią vakarienę Lietuvos garbės konsulas Dr. J. Bielskis sutiko pakviesti svetimų valstybių konsulus. Dalyvaus ir žymūs Amerikos politikos vyrai. Vasario 14 d., sekmadienį pamaldos šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, o to po programa parapijos salėje. Minėjimus rengia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

• DR. MARIJA GIMBUTIENĖ sausio 10 d. savo sodyboje, Topanga, Cal., buvo sukviesti keiliasdešimt Kalifornijos lietuvių. Ji pranešė apie Lillijos Vanagaitienės ir Algimano Mackaus mirtį automobilio nelaimėje. Dr. Gimbutienė tuo laiku buvo Chicagoje ir dalyvavo laidotuviuose. Mirusį poetą Algimantą Mackų pagerbiant buvo paskaityta poezijos ir kitų jo raštų. Iš susirinkusiųjų pasisakymų paaiškėjo, jog iki 1955 metų čia aktyviai veikė Santaros-Šviesos skyrius, turėjęs apie 30 narių studentų bei kitokio jaunimo. Yra norinčių ir toliau veiklą tęsti.

• KLAIPĖDOS SUKILIMO minėjimą surengė Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija Lietuvos Bendruomenės Centro Akcinės

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

"Tai dabar pradės negrus laidoti Kazimierinėse" -- buvo pirmoji visuomenės reakcija į šioje vietoje paskelbtą žinią, kad lietuviškos šv. Kazimiero kapinės perimtos tiesioginė arkivyskupijos administracijon. Rasinis momentas čia kol kas keliamas be reikalo. Iki šiol buvo taip, kad ką palaidojus šv. Kazimiero kapinėse reikėjo gauti vieno iš dešimties Chicago "lietuviškų" parapijų klebonų leidimą, jie tvarkė ir kapų administracijos reikala. Atėmus iš jų tas pareigas ir privilegijas, leidimą kurijos nustatyta tvarka galės duoti bet kuris parapijos klebonas. Aišku, kad ir negrams, tačiau jų tarpe nėra labai daug katalikų. Iš principo, segregacija kapinėse tiek pat neleistina, kiek ir gyvųjų tarpe...

Tačiau linija tarp segregacijos ir integracijos dažnai yra tokia neaiški ir vingiuota, kad sukelti nemažų komplikacijų. Taip kalbama, kad Marquette Parko klebonas gavęs "pipirų" iš Arkivyskupo kardinolo Alberto Meierio už tai, kad leides parapijos salėje susirinkti Marquette Parko namų savininkų draugijai. Toji, kaip žinia, kovoja už teisę namų savininkams pasirinkti sau nuomininkus ir pirkėjus...

Grįžtant prie kapinių centralizacijos, reikia pastebėti, kad toks pats nuostatas taikomas ir senelių prieglaudom. Iki šiol buvusios parapijų administruojamos prieglaudos dabar pereina tiesioginė kurijos žinion. Savaime aišku, kad jos nebus tvarkomos pagal tautinius interesus...

Visa tai sukėlė nemažą kartelio Chicago lietuvių tarpe. Tiek dirbta, tritsta, o lietuviškumui jokios naudos. Mita, kad katalikiškos institucijos patarnauja lietuviškumo išlaikymui gavo naują smūgį.

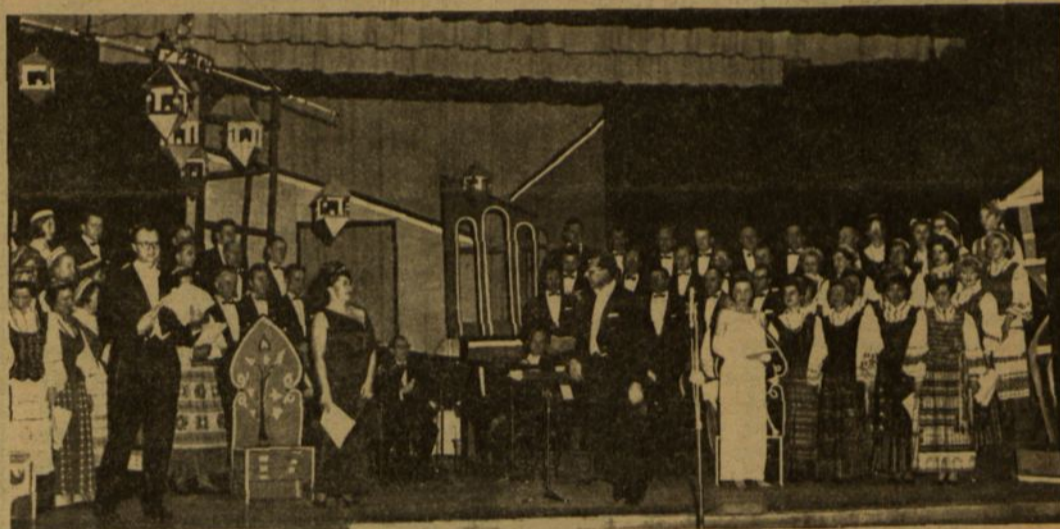
To akivaizdoje Chicago Lietuvių Tautinių Kapų administracija gavo keilolika pasiteiravimų, ar ten galima laidoti su bažnytinėm apeigom. Iš tos pusės nėra jokių kliūčių, tačiau vargu ar tai bus priimtina dvasiškai vyriausybei...

Vasario 16 dieną nepriklausomybės sukakties proga, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. Petras Daužvardis ruošia priėmimą Chicagoje akredituotam konsuliarijam korpusui. Priėmimą, kuriame laukiama apie 100 konsularinio korpuso narių bei lietuviškos Chicago visuomenės smetonėlės, finansuoja Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyrius. Priėmimas įvyks Jėzuitų Jaunimo Centro salėje. Minėjimas vien lietuviškai visuomenei įvyks vasario 14 d. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje. (vm)

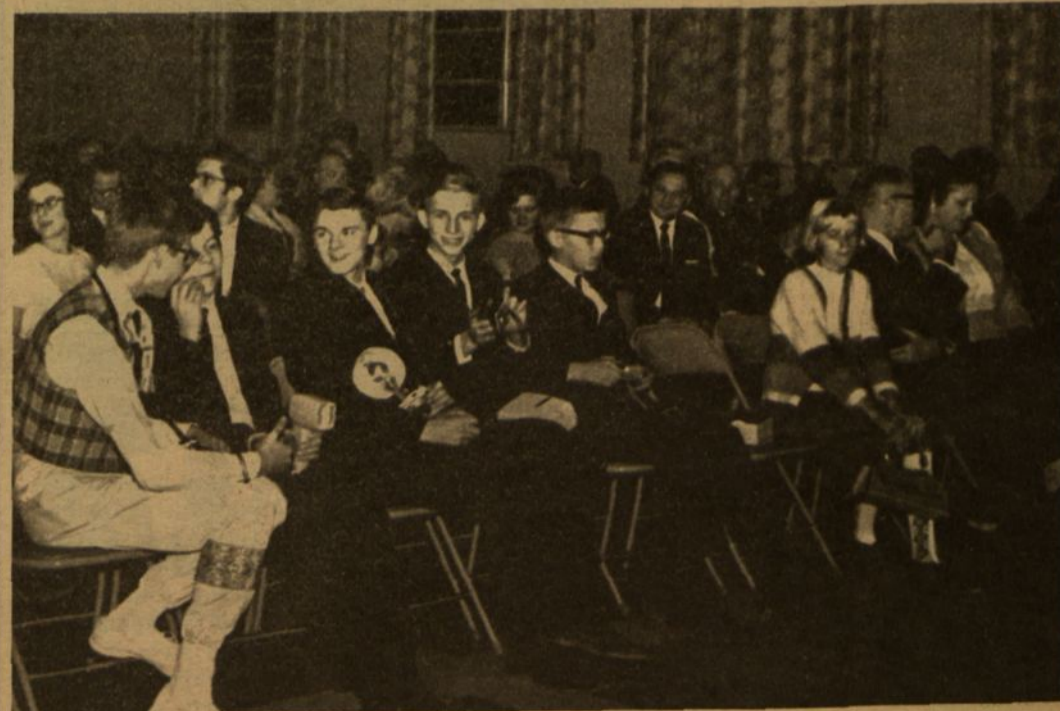
sausio 21 d. Los Angeles mieste Aeronautikos ir Astronautikos Institute kalbėjo apie Amerikos jūrines pajėgas, pateikdamas davinį ir apie Sovietų Sąjungos laivyną. Jis į Los Angeles atvyko po ilgesnės tarnybos Ramiajame vandenyne. Vadovauja vienam kovos su povandeniniais laivais daliniui. Antrojo karo metu buvo pilotas vienviečių lėktuvų, kurie nuo lėktuvnešio pakilę stoja į kovą. Paskaitoje vieno lietuvių paklaustas, admiralas Fred E. Bakutis pasisakė, jog jo tėvas iš Lietuvos atvyko į Ameriką. Admiralas Bakutis mažas mokėjęs lietuvių ir lenkų kalbas. Motina buvusi lenkė. Dabar šias kalbas užmiršęs.

• JUOZAS BILSKIS, prieš keiseris metus persikėlęs į Kaliforniją gyventi iš Clevelando, Ohio, mirė 1964 m. gruodžio 28 d. Laidoti išvežtas į Clevelando Kalvarijos kapus. Los Angeles mieste Kalvarijos kapinėse sausio 18 d. palaidota Elzbieta Rarkienė. Abu mirusieji buvo senosios imigracijos ateiviai, sulaukę apie 70 metų amžiaus. Priklause Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

• VALENTINA KOJELIENĖ, dainininkė solistė, iš Chicago atvyks ir koncertuos šv. Kazimiero parapijos rengiamame koncerte kovo 7 d. Dainuos ir parapijos choras, vadovaujamas Br. Budritno. KJ.

Vaidzas iš Dainavos ansamblio koncerto Chicagoje, išpildant baladę Čičinskas. Prieky ansamblio solistai Jonas Vaznelis, Dana Stankaitytė, kompozitorius ir dirigentas Algis Šimkus ir aktorė Eglė Vilutienė. V.A. Račkausko nuotrauka

Chicago Aukštesniojoje Lituanistikos Mokykloje susiorganizavo foto mėgėjų ratelis. Nuotraukų jaunieji fotografai Raymondas Šilkaitis, Patrimpas Prapuolenis, Gintaras Plažas, Lucijus Alenskas ir Vytautas Beleška pasiruošę "darbui" buvo nufotografuoti profesionalo fotografo, Dirvos bendradarbio V. Noreikos.

Mylimai mamytei

ELŽBIETA REPČIENEI

mirus, ALBERTUI REPČIUI, AUGEI REPČYTEI, ADAI PETRAUSKIENEI, ALDONAI TAMULIONIENEI bei jų šeimoms reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdime

Vytautas ir Janina Januškiiai